

ΕΠΙΛΟΓΕΣ

ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ ΣΑΒΒΑΤΟΚΥΡΙΑΚΟ

7-8 Ιουνίου 2025

«ΠΑΤΡΑ, μία πόλη, μία ιστορία»

Μέσα από τα μάτια και τη
γραφή των μαθητών / τριών
των Δημοτικών Σχολείων:

Κωφών Βαρηκόων,
1ου, 4ου, 29ου,
Ακταίου και Ροϊτικών

EDITORIAL

Τα παιδιά μάς δείχνουν τον δρόμο

Της
ΜΑΡΙΝΑΣ ΡΙΖΟΓΙΑΝΝΗ

Σε μία εποχή που όλη η ανθρωπότητα πασχίζει για τη συμπερίληψη όλων των μελών μιας κοινωνίας -όπως αποδεικνύει η καθημερινότητα αναποτελεσματικά- έρχονται μαθητές δημοτικών σχολείων της Πάτρας και, μέσω

μιας απλής συνέργειας, μάς δείχνουν ότι δεν προϋποθέτει επανάσταση η αποδοχή ενός ατόμου με ιδιαιτερότητα και εν προκειμένω με αναπηρία. Στο πλαίσιο ενός συμπεριληπτικού δικτύου δράσης συνεργάστηκαν μαθητές κωφοί και βαρήκοοι με ακού-

στες μαθητές και από κοινού ανέδειξαν κομμάτια που συνθέτουν τον πίνακα της όμορφης Πάτρας μας. Κι αυτός ο πίνακας φωτίζεται ακόμα περισσότερο, καθώς το πινέλο που αποτυπώνει την ιστορία και την πολιτιστική κληρονομιά το κινεί ο πιο

ευαίσθητος πληθυσμός της που είναι τα παιδιά.

Ας απολαύσουμε, λοιπόν, τον καρπό συνεργασίας των μαθητών τον οποίο μας εμπιστεύθηκαν για να τον παρουσιάσουμε στις σελίδες αυτού του ενθέτου.

ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΩΦΩΝ ΑΠΛΩΣ ΧΕΡΙ ΚΑΙ ΤΟ ΚΡΑΤΗΣΑΝ 275 ΠΑΙΔΗΤΕΣ

Η διαφορετικότητα δεν στάθηκε εμπόδιο

Της
ΑΓΓΕΛΙΚΗΣ ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΥ

Το Ειδικό Δημοτικό Σχολείο Κωφών Βαρνηκών κάθε χρόνο σχεδιάζει και δημιουργεί Δίκτυα Σχολείων με στόχο την συνεκπαίδευση, την συμπερίληψη των μαθητών και αναλαμβάνει τον ρόλο του Συντονιστή. Τη σχολική χρονιά 2024-2025 δημιουργήσε **Συμπεριληπτικό Δίκτυο Σχολείων**, όπου συμμετείχαν έξι Σχολικές Μονάδες (πέντε Γενικές Εκπαίδευσης και μία Ειδικής Εκπαίδευσης) με σύνολο μαθητών 275.

Το θέμα του Σχεδίου Δράσης όπου αναπτύχθηκε ήταν **«ΠΑΤΡΑ, μία πόλη, μία ιστορία»**.

Στόχος μας: οι μαθητές με βιωματικό τρόπο να γνωρίσουν την τοπική ιστορία και την τοπική πολιτιστική κληρονομιά.

Ο σεβασμός και η αποδοχή του διαφορετικού ατόμου μέσα από τη συνεργασία επί ίσους όρους.

Τους δόθηκε η ευκαιρία να γνωρίσουν την ταυτότητά τους, να δημιουργήσουν συλλογική ταυτότητα, να ανακαλύψουν τη μοναδικότητα και την πολυπλοκότητα της κοινωνίας, όπου ζουν. Είχαν βιωματικές ευκαιρίες, ώστε να καλλιεργηθεί η ενεργή πολυτοπία. Να αισθανθούν τη δική τους υπευθυνότητα απέναντι στην εξέλιξη και την ανάπτυξη αυτής της κοινωνίας.

Είχαν την εμπειρία να γνωριστούν και να συνεργαστούν διαφορετικοί μαθητές μεταξύ τους, σε μία ομάδα ξεπερνώντας τα εμπόδια. Οι μόνοι ως προς την προέλευση την κοινωνικοοικονομική, γιατί αυτό συμβαίνει και στο πλαίσιο ενός σχολείου, αλλά και ως προς τη σωματική κατάσταση (ακούστες και κωφοί/βαρήκοοι μαθητές). Είχαν την ευκαιρία να γίνουν μικροί ερευνητές δημιουργώντας υλικό, με τη βοήθεια των εκπαιδευτικών τους, αλλά να καλλιεργήσουν και την κριτική τους στάση απέναντι σε καταστάσεις και γεγονότα που ασχοληθήκαμε. Κάποιοι είχαν τη χαρά να αισθανθούν μικροί συγγραφείς, αφού συ-

«Ματιές που ακούνε», λόγιο του Σχολείου Κωφών και Βαρνηκών έργο της καθηγήτριας Ανώτατης Σχολής Καλών Τεχνών Αθηνών Ουρανίας Αναστασιάδου

νέγραψαν παραμύθια για την πόλη μας και εικονογράφοι, γιατί τα έντυσαν με τις ζωγραφίες τους. Όλοι όμως αισθάνθηκαν μικροί δημοσιογράφοι δημιουργώντας αυτό το υλικό, το οποίο, μέρος σας, έχετε στα χέρια σας.

Ευχαριστούμε πολύ τον εκδόκτη της ιστορικής εφημερίδας «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ», κο Θεόδωρο Λουλούδη για τη θετική ανταπόκρισή του στο αίτημά μας, να φιλοξενηθούν οι εργασίες των μαθητών του Σχολείου μας Δικτύου στο ένθετο της εφημερίδας. Πολλές ευχαριστίες και στη δημοσιογράφο, αγαπητή κα Μαρίνα Ριζογιάννη, η οποία επιμελήθηκε αυτή την έκδοση. Η υποστήριξη και η καθοδήγηση της ήταν πολύ σημαντική για εμάς. Είχαμε να διαχειριστούμε ένα μεγάλο όγκο εργασιών, αφού οι μαθητές εργάστηκαν οκτώ μήνες και έπρεπε να παρουσιάσουμε ένα αντιπροσωπευτικό δείγμα αυτών. Το Ειδικό ΔΣ Κωφών Βαρνηκών επιπλέον, υιοθέτησε την άτυπη μορφή εκπαίδευσης, τη μουσειακή αγωγή. Δημιούργησε, στον χώρο του σχολείου ένα Διαδραστικό Μουσείο Εκπαίδευσης Κωφών, ώστε να γνωρίσουν οι μαθητές του Δικτύου, αλλά και άλλων γενικών σχολείων, φοιτητές πανεπιστημιακών τμημάτων και

η κοινωνία μ' ένα ελκυστικό, αλληλεπιδραστικό και σύγχρονο τρόπο, τι σημαίνει κωφό άτομο, πως εκπαιδεύεται και ποια η συμβολή του σχολείου στην τοπική κοινωνία. Είναι κάτι που δεν έχει γίνει από κανέναν φορέα, νωρίτερα. Το Ειδικό Σχολείο κρατώντας ανοιχτό τον διάλογο με τα σχολεία και την κοινωνία, προκώρησε στην ψηφιοποίηση του μουσείου, όπου μέσω της τεχνολογίας θα περιγράφονται στο μουσείο. Αυτό επιτρέπει αλληλεπιδράσεις μέσα από πολλαπλά κανάλια αισθήσεων. Το ψηφιοποιημένο μουσείο είναι ένα περιβάλλον, που ξεπερνά τους περιορισμούς του φυσικού περιβάλλοντος και τις παραδοσιακές μεθόδους επικοινωνίας και αλληλεπίδρασης με τους επισκέπτες. Το Σχέδιο Δράσης ήταν απαιτητικό και πολυσχιδές. Για να υλοποιηθεί χρειάστηκε μία ομάδα εκπαιδευτικών σε κάθε σχολείο με πολύ μεράκι, όνειρο και συνέπεια, συνεργασία εκπαιδευτικών - μαθητών, συνεργασία με τους γονείς, συνεργασία μεταξύ των σχολικών μονάδων, συνεργασία με εξωτερικούς φορείς.

Το Σχέδιο Δράσης ήταν απαιτητικό και πολυσχιδές. Για να υλοποιηθεί χρειάστηκε μία ομάδα εκπαιδευτικών σε κάθε σχολείο με πολύ μεράκι, όνειρο και συνέπεια, συνεργασία εκπαιδευτικών - μαθητών, συνεργασία με τους γονείς, συνεργασία μεταξύ των σχολικών μονάδων, συνεργασία με εξωτερικούς φορείς.

***Η Αγγελική Νικολοπούλου είναι προϊσταμένη του Ειδικού ΔΣ Κωφών Βαρνηκών Πατρών, συντονίστρια του Σχεδίου Δράσης.**

Ευχαριστίες

Στους διευθυντές των συνεργαζόμενων σχολείων του Δικτύου μας, Ελένη Μπενετάτου, 1^ο ΔΣ Πατρών, Ελένη Μυλωνοπούλου, 4^ο ΔΣ Πατρών, Χαράλαμπος Γούτσος, 29^ο ΔΣ Πατρών, Σοφία Καραγεωργοπούλου, Δημοτικό Σχολείο Ακταίου και Κωνσταντίνος Κακαβάς, Δημοτικό Σχολείο Ροϊτίκων. Χωρίς τη δική τους υποστήριξη και συνεργασία δεν θα μπορούσε να δημιουργηθεί αυτό το Δίκτυο Σχολείων και να αναπτυχθεί, αυτό το Συμπεριληπτικό Σχέδιο Δράσης. Την υπεύθυνη Πολιτιστικού Τμήματος Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Βάσω Μαντζουράτου. Το Ειδικό Σχολείο ενέταξε το Σχέδιο Δράσης και στο πρόγραμμά της, «Η διαδρομή του θεάματος στην καρδιά της πόλης». Οι δράσεις που υλοποιήσαμε μέσω αυτού του προγράμματος, βοήθησαν στην ανάπτυξη του σχεδίου μας.

Στην Γεωργία Μανωλοπούλου, μουσειολόγο της ΕΦΑΑ στο Αρχαιολογικό Μουσείο Πατρών, η οποία επιμελήθηκε το Διαδραστικό Μουσείο Εκπαίδευσης των Κωφών (1951 έως σήμερα).

Στο Πέτρο Ψωμά, εκπαιδευτικό ΠΕ86 και επικεφαλής της δημοτικής παράταξης «ΣΠΙΡΑΛ», ο οποίος σχεδίασε το παιχνίδι Πλοήγησης, για όσους μαθητές επισκέφθηκαν το Μουσείο μας.

Στη ΓΕΦΥΡΑ ΑΕ που κάλυψε μέρος της δαπάνης της ψηφιοποίησης του Διαδραστικού Μουσείου, όπως και στο εργοστάσιο ΤΙΤΑΝ, που επίσης κάλυψε μέρος της δαπάνης της ψηφιοποίησης του Διαδραστικού Μουσείου.

Στους αγαπητούς συναδέλφους, εκπαιδευτικούς και των έξι σχολικών μονάδων, που δεν σκέφθηκαν κόπο και χρόνο, για την υλοποίηση του σχεδίου.

Θ Εκπαιδευτικοί Ειδικού ΔΣ Κωφών Βαρνηκών Πατρών -

Τάξεις: όλες

Αθανασία Κυριακοπούλου, Ιωάννα - Μαρία Τέττα, Ελένη Κακαβά, Ουρανία Τσίου. Ιδιαίτερα τις εκπαιδευτικούς, Αθηνά Σαλάπα και Παναγιώτα Τερζή, οι οποίες ανέλαβαν την ξενάγηση στο Διαδραστικό Μουσείο Εκπαίδευσης Κωφών και το παιχνίδι Πλοήγησης. Επιμέλεια κειμένων: Αγγελική Νικολοπούλου, Αθανασία Κυριακοπούλου, Παναγιώτα Τερζή.

Θ Εκπαιδευτικοί 1^{ου} ΔΣ Πατρών - Τάξεις: Ε' & Στ' Παρασκευή Μήτου, Χρήστος Νικολόπουλος

Θ Εκπαιδευτικοί 4^{ου} ΔΣ Πατρών - Τάξεις: Ε' & Στ' Ανδρονίκη Σταματοπούλου, Μαρία Κλαουδάτου

Θ Εκπαιδευτικοί 29^{ου} ΔΣ Πατρών - Τάξεις: Ε' & Στ' Αθηνά Βουελάτου, Δώρα Γεωργίου, Χρήστος Χριστογιάννης

Θ Εκπαιδευτικοί Δ.Σ Ακταίου - Τάξεις: όλες

Σοφία Καραγεωργοπούλου, Λορένα Κισσάνη, Χριστίνα Λιανέφρη, Ελένη Γκαγκάλη, Σοφία Παπαγιάννη, Παρασκευή Προβόλου, Ελένη Αποστολοπούλου, Αθηνά Γιαννού

Θ Εκπαιδευτικοί ΔΣ Ροϊτίκων - Τάξεις: όλες

Νίκη Κλούρα, Αικατερίνη Παντελοπούλου, Σταύρος Στεφανόπουλος, Παρασκευή Παπαδοπούλου, Ελένη Κιτσάκη, Μαρία Τσολοπούλου, Βελουδένια- Ιωάννα Καμπούρη, Καλλιόπη Φωτοπούλου, Νικόλαος Αγγελόπουλος Ευανθία Βέρρα, Λεωνίδα Αντωνοπούλου

Θς μαθητές των έξι σχολικών μονάδων, οι οποίοι συνεργάστηκαν άμοχα και εργάστηκαν με ενθουσιασμό και συνέπεια. Τους γονείς των έξι σχολικών μονάδων για την αμέριστη υποστήριξή τους.

ΕΠΙΛΟΓΕΣ

ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ: «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» ΠΑΤΡΩΝ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.

ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ - ΝΟΜΙΜΟΣ ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ
ΘΕΟΔΩΡΟΣ Η. ΛΟΥΛΟΥΔΗΣ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΝΘΕΤΟΥ: ΜΑΡΙΝΑ ΡΙΖΟΓΙΑΝΝΗ
ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟ: ΜΙΛΤΟΣ ΚΟΤΙΔΑΗΣ
ΔΙΟΡΘΩΣΗ : ΚΡΙΣΤΥ ΚΟΥΝΙΝΙΩΤΗ

Γράφουν οι μαθητές:
Ειρήνη Αποστολοπούλου, Λάζαρος
Καραχάλιος, Γεράσιμος Πανόπουλος, Μαρία
Δήμου, Κωνσταντίνος Κωνής, Αλέξης
Θωμόπουλος, Κωνσταντίνος Γιάννης,
Νεκτάριος Ιωαννίδης, Αντώνης Τζούμας

Επιμέλεια κειμένου εκπαιδευτικού:
Αθηνά Χαλάπα,
Αθανασία Κυριακοπούλου

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΜΑΣ (1951-2024)

Γέφυρα των κωφών με την κοινωνία

Στο πλαίσιο του προγράμματος, το Ειδικό Δ. Σ Κωφών Βαρηκόων δημιουργήσε Διαδραστικό Μουσείο Εκπαίδευσης των Κωφών (1951-2025), όπου ήταν ανοικτό για τα σχολεία από Δεκέμβριο 2024 έως και Φεβρουάριο 2025. Ήταν μία καινοτομία, διότι κανένας φορέας δεν έχει δημιουργήσει κάτι ανάλογο, έως σήμερα. Η εκπαίδευση των κωφών παιδιών στην Ελλάδα άρχισε αρκετά αργά σε σύγκριση με άλλες ευρωπαϊκές χώρες. Ένας πλούσιος κτηματίας, ο Χαράλαμπος Σπυλιόπουλος, 14 Μαΐου 1907, πήρε άδεια για τη δημιουργία ιδρύματος, στην Αθήνα με το όνομα «Εθνικός Οίκος Κωφαλάλων Χαράλαμπος και Ελένης Σπυλιόπουλου» (ΦΕΚ 96/17.5.1907) διαθέτοντας την περιουσία του γι αυτό. Λόγω επιποδίων γραφειοκρατίας, η επιθυμία του Σπυλιόπουλου υλοποιήθηκε το 1937 μετά το θάνατο του ίδιου και της σύζυγού του.

➔ **1922**, η αμερικάνικη φιλανθρωπική οργάνωση, Near East Relief, ανέλαβε την προστασία των ορφανών της μικρασιατικής καταστροφής και ενδιαφέρθηκε για την εκπαίδευση δέκα κωφών ορφανών. Πρώτη δασκάλα τους, η Μικρασιάτισσα, Ελένη Παλατίδου.

➔ **1937**, το σχολείο αυτό συγχωνεύτηκε με το κληροδόμημα του Σπυλιόπουλου, κάτω από την ονομασία «Εθνικό Ίδρυμα Προστασίας Κωφαλάλων» (726/15.6.1937).

Το Εθνικό Ίδρυμα Προστασίας Κωφαλάλων (ΕΙΠΚ) κάλυψε το κενό της Πολιτείας.

➔ **1975**, άρχισαν οι πρώτες επίσημες ενέργειες από την Πολιτεία για την οργάνωση της Ειδικής Αγωγής στην Ελλάδα. Ο Παναγιώτης Κωτσάκης, πατρινός ωρολογοποιός, λόγω του κωφού γιου του, Φώτη, έκανε μεγάλο αγώνα για να ιδρυθεί στην Πάτρα, παράρτημα του ΕΙΠΚ, ώστε να καλύψει τις ανάγκες των κωφών/βαρβήκων μαθητών της Νοτιοδυτικής Ελλάδας.

➔ **6 Ιουλίου 1951**, το Υπουργείο Κοινωνικής Πρόνοιας δέχτηκε αίτηση από 15 γονείς και κηδεμόνες κωφών/βαρβήκων παιδιών, κατοίκων της Πάτρας και της ευρύτερης περιοχής. Ζήτησαν τη διεύθυνση ενός ειδικού δασκάλου για την εκπαίδευση των παιδιών τους. Το Δ.Σ του Ε.Ι.Π.Κ αποφάσισε, να ιδρύσει παράρτη-

1 Ολυμπιονίκης ποδηλασίας στην Ολυμπιάδα Κωφών Παναγιώτης Χιώνης με τους μαθητές στο Σχολείο Κωφών Πάτρας, **2** Ο Παναγιώτης Κωτσάκης, **3** Μάθημα άρθρωσης με τη Διονυσία Ξανθάκη, **4** Η Διονυσία Ξανθάκη πρώτη διευθύντρια του Εθνικού Ίδρυματος Κωφών, **5-6** 1965: Παιδαγωγικό Συνέδριο επιθεωρητή Πέτρου Κατοαργύρη με τη Διονυσία Ξανθάκη να διδάσκει τους μαθητές της

μα στην Πάτρα, 30-7-1951. Τη θέση του Προέδρου της Σχολικής Εφορίας, ΕΙΠΚ Πατρών, ανέλαβε ο γιατρός και πρόεδρος του Ιατρικού Συλλόγου Πατρών Ανδρέας Σαμούρης. Το σχολείο ξεκίνησε τη λειτουργία του 1-12-1951, στο σαλόνι της νεοκλασικής οικίας του Ηλία Δασκαλόπουλου Κανακάρη 123. Δασκάλα η Φλόρα Ευγενίου, αποσπασμένη από το σχολείο της Αθήνας.

➔ **28 Φεβρουαρίου 1952** προσλαμβάνεται η Δασκάλα, Διονυσία Ξανθάκη, όπου ήταν και η πρώτη Διευθύντρια του

σχολείου/οικοτροφείου. Ήταν οραματίστρια, θέτοντας υψηλούς στόχους για το σχολείο της. Δημιούργησε Αναλυτικό Πρόγραμμα για τις πρώτες τάξεις του Δημοτικού. Εύρισκε πόρους, από χορηγίες, παζάρια, καλλιέργεια μεταξοσκώληκα, ώστε να εξοπλίζει το σχολείο με υλικοτεχνική υποδομή, (ομαδικά ακουστικά βαρβήκων, δημιουργία εργαστηρίου φυσικής/χημείας, βιβλιοθήκης). Αγωνίστηκε με επιτυχία για την αναγνώριση ισοτιμίας του Δημοτικού Σχολείου Κωφαλάλων, Ίδρυματος Πατρών με τα Δημόσια Δημοτικά Σχολεία,

(πρακτικά Σχολικής Εφορείας, ΦΕΚ 218/6-12-58). Αγωνίστηκε για την ένταξη του, στο Υπουργείο Παιδείας (Πρακτικά Συμβουλίου). Το σχολείο ήταν ανοικτό στην κοινωνία της Πάτρας, συμμετέχοντας σε δράσεις, που τις διαβάζουμε στον τύπο της εποχής. Είχε στενή συνεργασία με φορείς της πόλης, με αποτέλεσμα η Σχολή Κωφαλάλων, ν' αναπτυχθεί και να εκτείνεται σε πολλά κτίρια μέσα στην πόλη. Εξαπλώθηκε η φήμη του σχολείου και της Διευθύντριας του, με αποτέλεσμα, το 1969 φοιτούσαν στο σχολείο της Πάτρας 155 μαθητές, απ' όλη την Ελλάδα (Πηγή, Μαθητολόγιο).

Το σχολείο της Πάτρας λειτουργούσε πρωί απόγευμα. Επιτακτική ανάγκη, η δημιουργία οικοτροφείου, το οποίο άνοιξε, τον Ιανουάριο 1959, Γούναρη 102.

Σε διαγωνισμό του Υπουργείου Παιδείας, για άνοιγμα Νηπιαγωγείου Κωφαλάλων στην Πάτρα, ανάμεσα σε διάφορους φορείς, που κατέθεσαν φάκελλο, πήρε την άδεια η Δ. Ξανθάκη.

➔ **30 Νοεμβρίου 1969** εγκαινία νηπιαγωγείου/οικοτροφείου, στην οκία Μαντά στο κέντρο της πόλης με 23 νήπια.

➔ **Ιανουάριο 1966** ιδρύ-

ει σύγχρονο εκπαιδευτικό κέντρο επαγγελματικής εκπαίδευσης στην Αρόη. Ανοίγει δρόμους στην Αρόη, "επιστρατεύοντας" τη ΜΟΜΑ. Ακολουθούν οι Αμερικανοί Πεζοναύτες, οι οποίοι ανακάλισαν το κτίριο της Αρόης, το οποίο ήταν εγκαταλειπόμενο κτίριο της κωροφυλακής. Η Διονυσία Ξανθάκη παρέμεινε στη θέση της Διευθύντριας έως το 1970.

➔ **1985**, Εθνικό Ίδρυμα Προστασίας Κωφαλάλων μετενομάζεται με Εθνικό Ίδρυμα Κωφών (Ε.Ι.Κ).

➔ **1986**, δημιουργήθηκαν οι βρεφονηπιοκοινωνικοί σταθμοί, Αθήνα, Θεσσαλονίκη, Πάτρα. Εξυπηρετούσαν οικογένειες κωφών βρεφών και νηπίων ηλικίας, 0-4 χρόνων, παράλληλα υποστήριζαν συμβουλευτικά τους γονείς. Στο παράρτημα της Πάτρας ορίζεται υπεύθυνη, η εκπαιδευτικός Αγγελική Νικολοπούλου, νυν Προϊσταμένη του Ειδικού Δ.Σ Κωφών Βαρηκόων Πάτρας. Οι σταθμοί αυτοί σήμερα ονομάζονται «Πρόγραμμα Πρώιμης Εκπαιδευτικής Παρέμβασης».

➔ **6 Δεκεμβρίου 1999**, έγινε η μεταστέγαση του Εθνικού Ίδρυματος Κωφών, στις ιδιόκτητες εγκαταστάσεις, στα Μπυζαϊτικά Πατρών.

Το σχολείο του Ε.Ι.Κ εντάσσεται στο Υπουργείο Παιδείας (ΦΕΚ 1397/ 10-10-05 β' τεύχος) και οι εκπαιδευτικοί του (ΦΕΚ 731/16-08-08 τεύχος γ').

Οι μαθητές που φοιτούν είναι κωφοί, βαρβήκοι με βοηθήματα ακοής και κοχλιακά εμφυτεύματα. Σε κάποιες περιπτώσεις, μετά από εισήγηση του ΚΕΔΑΣΥ φοιτούν και μαθητές ακουστές με προβλήματα λόγου.

Στο σχολείο μας κάνουν την πρακτική τους προπτυχιακή και μεταπτυχιακή φοιτητές ελληνικών, αλλά και άλλων ευρωπαϊκών πανεπιστημίων. Στον ίδιο χώρο συστεγάζεται το Ειδικό Νηπιαγωγείο Κωφών και το Τμήμα της Πρώιμης Εκπαιδευτικής Παρέμβασης.

Μπορείτε να περιηγηθείτε εικονικά στο Μουσείο μέσα από το ιστολόγιο του σχολείου μας, αλλά και από εδώ:

Οι πρώτες πληροφορίες για το λιμάνι της Πάτρας έρχονται από έναν αρχαίο γεωγράφο που τον έλεγαν Στράβωνα. Μετά, ο Πausanias είπε ότι το λιμάνι ήταν σε πολύ ωραία θέση και είχε πολλούς ναούς και ιερούς χώρους για θεούς, όπως ο Ποσειδάωνας, η Δήμητρα, η Αφροδίτη και ο Άρης. Βρέθηκαν αγάλματα θεών στον βυθό της θάλασσας, που δείχνουν ότι η παραλία είχε υποστεί πολλές φθορές.

Οι Ρωμαίοι έκαναν μεγάλα έργα στο λιμάνι. Έσκαψαν και το έκτιναν, και ο αυτοκράτορας Νέρων έβαλε καινούργιους ναούς και ιερούς χώρους. Επίσης, τοποθέτησε σιδερένιους κρίκους για να δεθούν τα καράβια και να μην τα πάρει ο δυνατός άνεμος. Οι Άραβες γεωγράφοι σκέφτηκαν ότι το λιμάνι ήταν πολύ σημαντικό, γιατί από εκεί πέρασαν Γενοβέζοι, Βενετσιάνοι, Φράγκοι και ακόμα και πειρατές. Στην εποχή της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας, οι Παλαιολόγοι έβαλαν το λιμάνι στα σχέδια ανάπτυξης της αυτοκρατορίας.

Το λιμάνι βοήθησε την πόλη να μεγαλώσει, γιατί με τη θέση του, συνέδεε χώρες από την Ανατολή και τη Δύση. Ήταν πάντα πολύ πολυσύναστο, επειδή ήταν κοντά στην Ευρώπη και στην πόλη. Αρχικά, το λιμάνι βρισκόταν στο νότιο μέρος της πόλης, στην περιοχή του Αγίου Ανδρέα. Αργότερα, όταν οι Φράγκοι ήρθαν στην πόλη, μετακινήθηκε λίγο βόρεια στην περιοχή που σήμερα ονομάζεται Άγιος Νικόλαος.

Όταν οι πατριώτες πολέμησαν για την ελευθερία τους από τους Τούρκους, το λιμάνι των Πατρών έγινε απλώς μια παραλία. Δεν υπήρχαν μεγάλα λιμενικά έργα για να το προστατέψουν ή να το λειτουργήσουν. Ίσως υπήρχαν μερικές μικρές ξύλινες κατασκευές για να σταθμεύουν τα αλιευτικά σκάφη. Στην παραλία άρχισαν να ανοίγουν καφενεία, μαγειρεία, ξενοδοχεία και άλλα μέρη για να εξυπηρετούν τους ναυτικούς, τους επβάτες και τους ανθρώπους της πόλης που ήθελαν να απολαύσουν τη θάλασσα.

Στις 22 Αυγούστου 1856, οι υπεύθυνοι της πόλης των Πατρών αποφάσισαν να φτιάξουν ένα μόλο στην οδό Αγίου Νικόλαου. Για να πληρωθεί το έργο, έβαλαν φόρους στα εισαγόμενα προϊόντα. Το 1869, η Λιμενική Επιτροπή των Πατρών ζήτησε από την κυβέρνηση να βρει έναν ευρωπαϊκό μηχανικό που θα έκανε το σχέδιο για τα απαραίτητα λιμενικά έργα. Η κυβέρνηση συμφώνησε και ο Γάλλος μηχανικός Ν. Πασκάλ, που ήταν υπεύθυνος για το λιμάνι της Μασσαλίας, ανέλαβε τη δουλειά.

Στις αρχές του 20ου αιώνα οι εμπορικές δραστηριότητες άρχισαν να λιγοστεύουν. Πολλοί ήταν οι λόγοι που οδήγησαν σε αυτό. Κάποιοι από αυτούς ήταν η δημιουργία μεγάλων σταθμολογίων στα ευρωπαϊκά λιμάνια, η ανάπτυξη του Πειραιά σε πρώτο λιμάνι μετά τη διάνοξη της διάρρυγας της Κορίνθου, καθώς και οι ασθένειες των αμπελώνων. Το 1941 βομβαρδίστηκε από γερμανικά αεροπλάνα ο σούκακας. Κατά την απελευθέρωση τον Οκτώβριο του 1944 παραλίγο να ανα-

Γράφουν
οι μαθητές του
29ου Δημοτικού
Σχολείου
Πατρών

ΤΟ ΛΙΜΑΝΙ ΜΑΣ

Ταξίδια στο χθες και στο σήμερα

1 Το νέο λιμάνι της Πάτρας **2** Το λιμάνι της Πάτρας έχει βαθιά ρίζα και σπουδαία ιστορία **3-4** 20/7/1892 Οι πρώτοι κολυμβητικοί αγώνες από τον Παναχαϊκό Γυμναστικό Σύλλογο, νικητής αναδείχθηκε ο κολυμβητής Αντώνης Πεπανός **5** Από την κοινή επίσκεψη των μαθητών του 29ου Δημοτικού Σχολείου με τους μαθητές του Σχολείου Κωφών

τιναχθεί από τους Γερμανούς αλλά ευτυχώς ο αξιωματικός Ηλίας Μιχαλόπουλος απέστρεψε την καταστροφική κόβοντας το καλώδιο ρευματοδότισης των εκρηκτικών.

Στις δεκαετίες του '50 το λιμάνι συνδέθηκε με λιμάνια της Αμερικής και της Ιταλίας. Στη δεκαετία της μετανάστευσης χιλιάδες ήταν οι υποψήφιοι μετανάστες που με τα υπερωκεάνια Satumia και Vulcapia μετανάστευσαν στην Αμερική για μια καλύτερη ζωή.

Το 1960 το λιμάνι της Πάτρας συνδέεται με λιμάνια της Ιταλίας. Το λιμάνι γίνεται κυρίως επιβατικό και κάθε ημέρα 3-5 καράβια συνδέονται με τα λιμάνια της Ιταλίας. Το λιμάνι έχει καθημερινή σύνδεση με την Κεφαλονιά και την Ήβη.

Η πόλη σήμερα έχει νέο λιμάνι που βρίσκεται στην Ακτή Δυμαίων.

Το λιμάνι είναι συνδεδεμένο και με το καρναβάλι καθώς η τελετή λήξης δηλαδή το κάημο του Καρνάβαλου γίνεται λίγο έξω από το μόλο της Αγίου Νικόλαου.

ΑΓΩΝΕΣ

☛ 20/7/1892 Οι πρώτοι κολυμβητικοί αγώνες από τον Παναχαϊκό Γυμναστικό Σύλλογο, νικητής αναδείχθηκε ο κολυμβητής **Αντώνης Πεπανός**.

☛ 20/10/1895 Οι πρώτοι κωπηλατικοί αγώνες.

☛ 1929 και μετά Ο Ναυτικός Όμιλος Πατρών (Ν.Ο.Π) διεξάγει αγώνες κολύμβησης ι πόλο.

Γράφουν οι μαθητές:

Αντωνίου Χριστόφορος-Γεώργιος, Αρβανιτοπούλου Γεωργία, Αυγουστής Ερμής-Νικόλαος, Βέρρα Μαρία-Αννα, Γρίβας Γεώργιος, Δαραμούσκας Ιωάννης, Ζαμπίδη Κωνσταντίνη, Ζαρουτιέρης Γεώργιος, Ζάχος Κωνσταντίνος, Κακαβούλα Ευγενία, Κοκκώνης Σωμάν, Κόλλια Νικολία, Κοστακε (Costache) Ιονυτς (Ionut), Κουτρομπάνου Αικατερίνη Αγάπη, Μανωλοπούλου Αναστασία, Μουρτά Μιχαέλα, Σταματοπούλου Ιωάννης, Τσαγκαρής Κωνσταντίνος

Δασκάλοι: Γεωργίου Θεοδώρα, Βουκελάτου Αθηνά

ΤΟ ΚΑΣΤΡΟ ΕΙΝΑΙ ΑΠΟ ΤΑ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΕΡΑ ΜΝΗΜΕΙΑ

Μας κοιτάζει από ψηλά με το βάρος της ιστορίας του

Γράφουν οι μαθητές του 1ου Δημοτικού Σχολείου Πατρών

Το Κάστρο της Πάτρας αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα ιστορικά μνημεία της πόλης και δεσπόζει στην Άνω Πόλη, προσφέροντας πανοραμική θέα στον Πατραϊκό κόλπο. Χτίστηκε στα μέσα του βου αιώνα από τον αυτοκράτορα Ιουστινιανό, πάνω στα ερείπια της αρχαίας ακρόπολης, με σκοπό την προστασία της περιοχής από τις επιδρομές βαρβαρικών φυλών. Μέσα στους αιώνες, αποτέλεσε σημαντικό στρατηγικό σημείο, καθώς η Πάτρα ήταν ένα από τα κύρια λιμάνια της Δυτικής Ελλάδας, γεγονός που την καθιστούσε επιθυμητό στόχο κατακτητών.

Ιστορική Διαδρομή

Το κάστρο χρησιμοποιήθηκε διαδοχικά από Βυζαντινούς, Φράγκους, Βενετούς και Οθωμανούς, οι οποίοι πραγματοποίησαν διάφορες επεμβάσεις και τροποποιήσεις, προσαρμόζοντάς το στις εκάστοτε αμυντικές ανάγκες τους. Μετά την κατάκτηση της Πάτρας από τους Φράγκους το 1205, το κάστρο πέρασε στον έλεγχο του Πριγκιπάτου της Αχαΐας και αναβαθμίστηκε σημαντικά. Το 1408, οι Βενετοί ανακατέλαβαν την πόλη και βελτίωσαν τις οχυρώσεις του, ενισχύοντας τους πύργους και τα τείχη του. Ωστόσο, το 1458 καταλήφθηκε από τους Οθωμανούς, οι οποίοί διατήρησαν τον έλεγχο της περιοχής για αιώνες, εκτός από μια σύντομη περίοδο (1687-1715), κατά την οποία επέστρεψε στους Βενετούς. Σημαντικό ρόλο διαδραμάτισε κατά τη διάρκεια της Ελληνικής Επανάστασης του 1821, αποτελώντας σημείο στρατηγικής σημασίας τόσο για τους Έλληνες αγωνιστές όσο και για τους Οθωμανούς. Η πολιορκία του κάστρου ήταν σφοδρή και καθοριστική για την απελευθέρωση της πόλης. Μετά την απελευθέρωση, το κάστρο χρησιμοποιήθηκε από τον ελληνικό στρατό και μέχρι πρόσφατα φιλοξένησε στρατιωτικές εγκαταστάσεις.

Αρχιτεκτονική και Σύνθεση

Η οχύρωση του κάστρου αποτελείται από ένα κύριο τείχος με πύργους και επάλξεις, που προσαρμόστηκαν στις ανάγκες κάθε εποχής. Το εσωτερικό του χωρίζεται σε δύο επίπεδα, με την άνω αυλή να περιλαμβάνει τις κύριες στρατιωτικές εγκαταστάσεις και την κάτω αυλή να δια-

θέτει αποθήκες και χώρους διαβίωσης. Οι ισχυροί του πύργοι προσέταυταν την είσοδο, ενώ το κεντρικό τείχος περιέβαλλε ολόκληρο το συγκρότημα.

Στο εσωτερικό του κάστρου σώζονται τα ερείπια δεξαμενών που χρησιμοποιούνταν για τη συγκέντρωση νερού, απαραίτητου για την επιβίωση των κατοίκων και των στρατιωτών κατά τη διάρκεια πολιορκιών. Επίσης, έχουν βρεθεί ίχνη παλαιότερων ναών και διοικητικών κτιρίων που αντανάκλασαν τις διαφορετικές περιόδους χρήσης του φρουρίου.

Ο ρόλος του στη Σύγχρονη Εποχή Σήμερα, το Κάστρο της Πάτρας αποτελεί δημοφιλή τουριστικό προορισμό. Η διατήρησή του συμβάλλει στη διατήρηση της ιστορικής μνήμης και της πολιτιστικής κληρονομιάς της πόλης. Από το 1973 το Κάστρο είναι στην εποπτεία της Γης Εφορείας Βυζαντινών Αρχαιοτήτων. Στο λυόμενο θέατρο (640 θέσεων) που βρίσκεται στον εσωτερικό περίβολο, φιλοξενούνται κάθε καλοκαίρι πολιτιστικές εκδηλώσεις.

Επιπλέον, αποτελεί σημείο αναφοράς για την τοπική κοινωνία, καθώς συνδέεται με πολλές ιστορικές αφηγήσεις και λαϊκές παραδόσεις. Ένας γνωστός θρύλος που συνδέεται με το κάστρο είναι αυτός της **Πατρινέλας**. Σύμφωνα με την παράδοση, η Πατρινέλα ήταν μια νεαρή κοπέλα που ζούσε στο κάστρο κατά την περίοδο της οθωμανικής κατοχής. Λέγεται πως ερωτεύτηκε έναν Έλληνα αγωνιστή, γεγονός που προκάλεσε την οργή των Οθωμανών. Για να γλιτώσει από τη σύλληψη και την τιμωρία, προτίμησε να πέσει από τα τείχη του κάστρου, επιλέγοντας τον θάνατο αντί για την προδοσία της αγάπης της. Ο θρύλος της Πατρινέλας έχει διεισθήσει στη λαϊκή μνήμη και συνδέεται άρρηκτα με το κάστρο, προσθέτοντας μια δραματική διάσταση στη μακραίωνη ιστορία του.

1 Η οχύρωση του κάστρου αποτελείται από ένα κύριο τείχος με πύργους και επάλξεις, που προσαρμόστηκαν στις ανάγκες κάθε εποχής. **2,3** Η διατήρησή του συμβάλλει στη διατήρηση της ιστορικής μνήμης και της πολιτιστικής κληρονομιάς της πόλης. **4,6** Από την επίσκεψη των δημοτικών σχολείων 1ου και 29ου με το Ειδικό Δημοτικό Σχολείο Κωφών Βαρνηκών Πατρών στο πανέμορφο κάστρο **5** Μαθητές του 1ου Δημοτικού με τη δασκάλα τους Παρασκευή Μίττου

Γράφουν οι μαθητές: Σπύρος Σκιαδάς, Κωνσταντίνος Κωνσταντακόπουλος, Μάρκος Κόρδας, Γιάννης Τσαούσης, Αναστασία Βόσσου, Μαρία Γεωργοπούλου, Κωνσταντίνα Πίστα, Κωνσταντίνα Φουσέκη και Ξένα Ζαφείρη
Η δασκάλα: Παρασκευή Μίττου

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΡΟΪΤΙΚΩΝ

Χθες, Σήμερα και Αύριο

Συνέντευξη των μαθητών της Ε΄ τάξης του Δημοτικού Σχολείου Ροϊτικών

Μέσω της συνέντευξης που ακολουθεί θελήσαμε να μάθουμε την ιστορία του τόπου μας, των Ροϊτικών. Η κουβέντα μας με τον πρόεδρο της Κοινότητας Αργύρη Φιλιππόπουλο η οποία έγινε με τη συμμετοχή και του διευθυντή του σχολείου μας Κωνσταντίνου Κακαβάμα αποκάλυψε πολλές άγνωστες πτυχές της ιστορίας της περιοχής μας τις οποίες και σας παραθέτουμε.

-Μπορείτε να μας πείτε μερικές πληροφορίες για εσάς και πόσα χρόνια είστε πρόεδρος της Κοινότητας;

Ονομάζομαι Αργύρης Φιλιππόπουλος. Είμαι πρόεδρος της Κοινότητας Ροϊτικών από το 1995 αλλά όχι συνεχόμενα και μέλος στην Κοινότητα είμαι από το 1980. Επίσης, έχω διατελέσει πρόεδρος του δημοτικού συμβουλίου Δήμου Παραλίας για μια τετραετία, άλλη μια τετραετία ήμουν αντιδήμαρχος και αντιπρόεδρος της ΔΕΥΑΠ, δημοτικός σύμβουλος στον Δήμο Παραλίας και μετά πρόεδρος της Κοινότητας το 2011, ενώ μια περίοδο διετέλεσα σύμβουλος του δημάρχου Πατρέων Κώστα Πελετιδίδη. Σήμερα είμαι πρόεδρος της Κοινότητας Ροϊτικών.

-Ποιος ήταν ο πρώτος πρόεδρος των Ροϊτικών;

Ο πρώτος πρόεδρος της Κοινότητας των Ροϊτικών ήταν ο Χρήστος Χατζόπουλος.

-Γνωρίσατε άλλους προέδρους της Κοινότητας;

Βεβαίως, γνώρισα τον Ανδρέα Τζελέπη, τον Γιάννη Μπουρόπουλο που έχουμε και σδό στο όνομά του, πριν από αυτόν ήταν ο Γεώργιος Πολυμερόπουλος και πριν από αυτόν και για διάστημα περίπου 35 χρόνια ήταν ο Χρήστος Χατζόπουλος. Πα τον Φώτη Χατζόπουλο, αδελφός του Χρήστου Χατζόπουλου, υπάρχει μια ιστορία και ήταν μια πολύ σημαντική προσωπικότητα των Ροϊτικών. Η έκταση εδώ που βρίσκεται τώρα το σχολείο Ροϊτικών ήταν ιδιοκτησία του Φώτη Χατζόπουλου. Την έκταση αυτή περίπου 3 στρεμμάτων την άφησε

1 Οι μαθητές/τρις της Ε΄ Δημοτικού με την εκπαιδευτικό Βελουδένια Χαμπούρη, τον Πρόεδρο Αργύρη Φιλιππόπουλο και τον Διευθυντή του σχολείου Κωνσταντίνο Κακαβά

2 Το Δημοτικό Σχολείο και νηπιαγωγείο Ροϊτικών σήμερα
3 Ο Αργύρης Φιλιππόπουλος

κληρονομιά για να γίνει δημοτικό σχολείο ή κάτι άλλο που θα θεωρούσε η Κοινότητα ότι θα έπρεπε να ανεγερθεί. Επίσης, έχει δωρίσει 3 στρέμματα σε περιοχή δίπλα από το σχολείο και άλλη μια έκταση 3 στρεμμάτων πιο κάτω από το σχολείο όπου προγραμματίζουμε να το διαμορφώσουμε σε ένα πάρκινγκ για να εξυπηρετηθούν προσωρινά οι κάτοικοι της περιοχής.

-Γιατί τα Ροϊτικά ονομάστηκαν Ροϊτικά ή Ροϊτικά;

Τα Ροϊτικά λέγονται και Ροϊτικά. Τα Ροϊτικά είναι ένα χωριό το οποίο ήρθε στην περιοχή των Καλαβρύτων από την

Κερασσούντα Ζηρού κοντά στη Φιλιππιάδα Πρεβέζης μετά το 1600 μ.Χ. και αρχικά ονομαζόταν Κάστρο Ρωγών, ενώ μετά το 1700 μ.Χ. μεταφέρθηκε σε άλλη περιοχή των Καλαβρύτων και ονομάστηκαν Ρογιά Καλαβρύτων. Η Κοινότητα Ροϊτικών πρωτοέγινε το 1936. Το Δημοτολόγιο των Ροϊτικών ανήκε αρχικά στην Κοινότητα Μιντιλογίου. Το Μιντιλόγι δεν ονομαζόταν εξαρχής έτσι, αλλά το όνομά του το πήρε από τον Τούρκο Μιντιλόγιο, το σπίτι του οποίου διατηρείται πάνω από το σχολείο του Μιντιλογίου. Το Μιντιλόγι τότε έφτανε έως την οδό Παπαγιάννη που περνάει εδώ δίπλα από το σχολείο μας και από την οδό Παπαγιάννη και πέρα άρχιζε το Μονοδένδρι. Τα Ροϊτικά το 1930 υπήρχαν σαν χωριό όμως δεν ήταν ξεχωριστή κοινότητα. Το Διτάγμα της κυβέρνησης αναγνωρίζει τη δική μας περιοχή εδώ ως Ροϊτικά και την περιοχή των Καλαβρύτων ως Ροϊτικά. Επίσης, το Διτάγμα του 1926 ονομάζει την εκκλησία των Ροϊτικών ως Ιερό Ναό Αγίου Κωνσταντίνου και όχι ως Ιερό Ναό Αγίου Κωνσταντίνου και Ελένης.

-Πότε χτίστηκαν τα πρώτα σπίτια των Ροϊτικών;

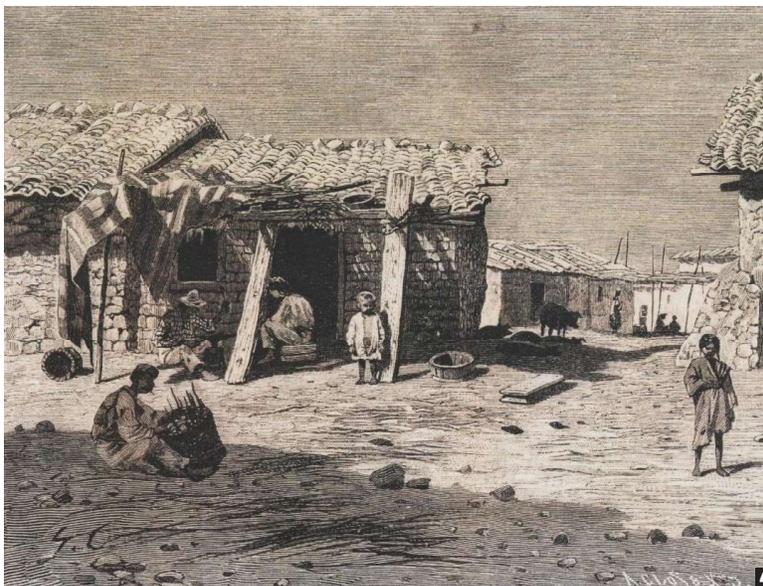
Οι πρώτοι κάτοικοι κατέβηκαν από το Παυλόκαστρο και τα πρώτα σπίτια πρέπει να χτίστηκαν εδώ στα Ροϊτικά περίπου το 1880 με 1890, ίσως και λίγο νωρίτερα. Τα πρώτα σπίτια αυτά χτίστηκαν κοντά στην περιοχή που βρίσκεται σήμερα το Δημοτικό Γήπεδο Ροϊτικών και μερικά ακόμα στα Κάτω Ροϊτικά.

-Πόσο πληθυσμό έχουν τα Ροϊτικά;

Τα Ροϊτικά έχουν 1.228 κατοίκους σύμφωνα με την απογραφή του 2011. Αρχικά, η Κοινότητα Ροϊτικών ανήκε στον Δήμο Παραλίας και με την εφαρμογή του προγράμματος «Καλλικράτης» ανήκε πλέον στον Δήμο Πατρέων. Στα Ροϊτικά υπάρχουν τρεις συνοικισμοί (Άνω Ροϊτικά - Γουμνιτσάνικα, Κάτω Ροϊτικά και Τζελεπικά) και αρχικά δεν γνωρίζονταν οι κάτοικοι των συνοικισμών αυτών μεταξύ τους. Κάτοικοι από τους Ρογούς Καλαβρύτων ήρθαν εδώ στη σημερινή περιοχή το 1850 περίπου. Η πρώτη τους κατοικία ήταν στο σημερινό Παυλόκαστρο. Αργότερα κατέβηκαν στη σημερινή περιοχή εδώ. Τα Ροϊτικά ήταν ένα εύφορο μέρος με καλλιεργείες κυρίως σταφίδας και ελιάς, ενώ άλλοι ασχολούνταν με την αλιεία. Ήρθαν και εγκαταστάθηκαν κάτοικοι άλλων περιοχών, όπως η Κέρκυρα, ενώ μετά τον σεισμό της Κεραλονιάς αρκετοί κάτοικοι του νησιού εγκαταστάθηκαν στην περιοχή μας. Τα Ροϊτικά βρίσκονται σε πολύ πλεονεκτική θέση και υπάρχουν δυνατότητες εξέλιξης και αναβάθμισης.

-Πόσο παλιά είναι η Παιδική Κατασκήνωση και τι ξέρετε γι' αυτή;

Η Κατασκήνωση αγοράστηκε το 1928 από ένα σωματείο που ονομαζόταν «Πατρινή Παιδική Εξοχή». Αυτό είναι και το όνομά της σήμερα. Η «Πατρινή Παιδική Εξοχή» χρησιμοποιείται σήμερα ως Παιδική Κατασκήνωση για το καλοκαίρι. Το 1952 άρχισε να λειτουργεί ως ιδιωτική παιδική κατασκήνωση του σωματείου που την αγόρασε το 1928. Όταν έγινε ο πόλεμος το 1940 και έγινε Κατοχή, ο χώρος αυτός επιστρατεύτηκε από τους Ιταλούς και τους Γερμανούς μαζί. Τον χώρο αυτό τον χρησιμοποιούσαν ως χώρο συγκέντρωσης των Ελλήνων αντιστασιακών, ανταρτών κλπ. ώστε μετά να τους στείλουν σε εξορία ή σε διάφορα άλλα σημεία. Πρέπει να πω ότι εκείνη την περίοδο χάρθηκαν αρκετοί άνθρωποι από τα Ροϊτικά. Εκεί υπήρχε, επίσης, ένα υπό-

Ροϊτικά - Πατρών (Γιαννής Γεροκωστοπούλου)

Ροϊτικά de Patras (Grèce) Villa Gérocostopoulou.

6

γειο τούνελ που συνέδεε την Παιδική Εξοχή με την πλατεία των Ροϊτικών. Το υπόγειο αυτό τούνελ σήμερα έχει κλείσει και δεν υπάρχει. Επίσης, εκεί στην πλατεία υπήρχαν τρεις εκκλησίες και σήμερα βρίσκονται κάτω από την πλατεία. Όλη η περιοχή των Ροϊτικών ανήκε στην Ιερά Μονή Αγίας Λαύρας. Ο χώρος των Παιδικών Κατασκήνωσης ήταν εντελώς εγκαταλελειμμένος μετά τον Πόλεμο του 1940. Το 2014 ολοκληρώθηκαν οι εργασίες αναστήλωσης και συντήρησης και το 2017 ξεκίνησε να λειτουργεί ο χώρος ως Παιδική Κατασκήνωση. Πλέον σήμερα είναι ένας λειτουργικός χώρος και ένα πραγματικό κοσμήμα για την περιοχή μας. Σήμερα εκεί γίνονται ομιλίες και διάφορες εκδηλώσεις και σύνορμα θα λειτουργήσει και ως Κέντρο Δημιουργικής Απασχόλησης (ΚΔΑΠ).

-Πότε χτίστηκε το σχολείο μας;

Το νέο Δημοτικό Σχολείο παραδόθηκε έτοιμο το 2001-2002 και τα εγκαίνια

του έγιναν το 2008. Την έκταση που βρίσκεται το παλιό Δημοτικό Σχολείο Ροϊτικών τη δώρισε ο Γεώργιος Νιάρος, του οποίου ο αδερφός της Τριών Ναυάρχων σε ηλικία 19 ετών, όταν αναχωρούσε από το Γυμνάσιο όπου φοιτούσε και οι Ιταλοί έφταν εκεί τις πρώτες βόμβες με τα αεροπλάνα του το 1940. έτσι, ο Γεώργιος Νιάρος στη μνήμη του αδερφού του δώρισε τον χώρο ώστε να κατασκευαστεί το Νηροπούλειο Δημοτικό Σχολείο με εγγυητρία την Εκκλησία. Εκεί θα μπορούσε σήμερα να κατασκευαστεί ένα καινούριο Νηπαγωγείο. Επίσης, ένας άλλος δωρητής της περιοχής μας είναι ο βιομήχανος Γεώργιος Σπυλιόπουλος που είχε την Οινόποιια, ο οποίος δώρισε ένα μέρος της πλατείας Ροϊτικών, καθώς και τα όργανα της παιδικής καράς. Το άλλο μέρος της πλατείας το δώρισε ο Ανδρέας Μοντάδος στην Κοινότητα και σήμερα η πλατεία αυτή ονομάζεται πλατεία Μοντάδου.

4 Ροϊτικά Πατρών 1893 (Γκραβούρα άγνωστου Άγγλου ζωγράφου)

5 Έπαυλη Γεροκωστοπούλου

6 Κάτω Ροϊτικά

-Πότε χτίστηκε ο Ιερός Ναός Αγίου Κωνσταντίνου;

Ο Ιερός Ναός του Αγίου Κωνσταντίνου χτίστηκε το 1890 και δίπλα από την εκκλησία όπου σήμερα είναι το Πνευματικό Κέντρο ήταν παλιά το κομπιτήριο Ροϊτικών. Το Πνευματικό Κέντρο του Ιερού Ναού Αγίου Κωνσταντίνου το κατασκεύασε ο εργολάβος Θεόδωρος Λιακόπουλος και η χρηματοδότηση έγινε από τη δωρεά περίπου 10.000.000 δραχμών από την Ουρανία Κηπουρού. Επίσης, υπήρχε το Χάνι, όπως λεγόταν, στα Άνω Ροϊτικά, δηλαδή ένα μαγαζί που το είχε ο Στάθης Κηπουρός που ήταν μπακάλικο και καφενείο. Εκεί μαζεύονταν όσοι ήθελαν να αγοράσουν διάφορα ψώνια από την Πάτρα καθώς δεν είχαν αυτοκίνητα για να πάνε και να έρθουν στην Πάτρα. Έτσι, έδιναν χρήματα σε κάποιον και αυτός πήγαινε με το κάρο στην Πάτρα και ψώνιζε για όλους και αφού επέστρεφε στα Ροϊτικά έδινε τα ψώνια στον καβένα. Αυτό γινόταν στο Χάνι, όπως ονομαζόταν, το οποίο για εκείνη την εποχή είχε πολύ μεγάλη κίνηση εμπόρου. Οι Κηπουραίοι είναι ένα ιστορικό όνομα στον τόπο μας αφού είναι από τους πρώτους κατοίκους που ήρθαν εδώ. Άλλες οικογένειες που ήρθαν αρχικά εδώ είχαν τα επώνυμα Πολυμερόπουλος, Τσίρος, Καννάς, Μαυριόπουλος, Φιλιππικόπουλος, και μαζί με αυτές ήταν περίπου δέκα ακόμα οικογένειες.

-Κύριε πρόεδρε, ποιο έργο σκεφτείστε να κάνετε στην περιοχή μας;

Αυτή η Κοινότητα διαθέτει σήμερα πολύ σημαντικές υποδομές όπως οι Παιδικές Κατασκήνωσης, το Γήπεδο Ποδοσφαίρου που καλύφθηκε με πλαστικό χλοοτάπητα το 2024 και το Αθλητικό Κέντρο όπου προπονούνται πολλές ομάδες του Δήμου Πατρέων και φιλοξενεί αγώνες πρωταθλήματος, περιφερειακού αγώνες και Πανελληνίους Αγώνες. Επίσης, υπάρχει το καινούριο Δημοτικό Σχολείο και το Νηπαγωγείο, η Εκκλησία και οριζικάς εκθέσεις πλατείας και δύο παιδικές χαρές των οποίων η μία βρίσκεται στα Άνω Ροϊτικά και η άλλη στα Κάτω Ροϊτικά. Το κυριότερο έργο που πρέπει να γίνει είναι

η ολοκλήρωση του δικτύου αποχέτευσης. Επίσης, είναι στο πρόγραμμα να γίνουν διανοίξεις οριζόμενων δρόμων και, αν τα καταφέρουμε, θέλουμε να κάνουμε ακόμα πιο μεγάλη την έκταση των Παιδικών Κατασκήνωσης, ώστε να μπορούν περισσότερα παιδιά των κατοίκων του Δήμου Πατρέων να φιλοξενοούνται εκεί κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού. Σήμερα, πραγματοποιούνται τρεις κατασκηνωτικές περιόδους στη διάρκεια του καλοκαιριού και κάθε περίοδος έχει διάρκεια 15 ημερών. Σε κάθε περίοδο φιλοξενοούνται στις Παιδικές Κατασκήνωσης 100 παιδιά.

-Τι άλλα μεγάλα έργα θα μπορούσαν να γίνουν στα Ροϊτικά ώστε να αναβαθμιστεί ακόμα περισσότερο η περιοχή;

Το κυριότερο είναι ότι θα πρέπει να ολοκληρωθεί το έργο του δικτύου αποχέτευσης. Το δεύτερο είναι ότι θα πρέπει να γίνει διαπλάτωση των δρόμων καθώς υπάρχει κίνδυνος για την ασφάλεια των κατοίκων σε περίπτωση ανάγης (π.χ. φωτιά). Τρίτον, πρέπει να πω ότι μια φορά την εβδομάδα έρχεται γιατρος του Δημοσίου στο Κοινοτικό Γραφείο και εξετάζει τους ασθενείς και συνηγορεί φάρμακα. Εξω κάνει πρόταση στον δήμαρχο να ιδρυθεί ένα Κέντρο Υγείας γιατί λείπει από την περιοχή μας. Τέταρτον, δεν είναι δυνατόν να περνάει από το χωριό μας ο Προαστιακός Σιδηρόδρομος, να κόβει στη μέση την Κοινότητα και να μην έχουμε στάση του Προαστιακού ώστε να εξυπηρετούνται οι κάτοικοι από το τρένο. Εξω κάνει πρόταση για τη δημιουργία μιας νέας στάσης έτσι ώστε οι κάτοικοι των Ροϊτικών και του Παυλόκαστρου να μην αναγκάζονται να πηγαίνουν έως τη διπλανή στάση «Τσαούση» για να επιβιβαστούν στο τρένο. Πέμπτον, στην έκταση που βρίσκεται κατά μήκος της Π.Ε.Ο Πατρών - Πύργου και δίπλα από το Δημοτικό Σχολείο Ροϊτικών θα μπορούσε να κατασκευαστεί μια μεγάλη πλατεία με παιδική χαρά και όργανα γυμναστικής, κάτι που λείπει από τον τόπο μας.

-Υπάρχει κάποια προοπτική για την αναβάθμιση του παραλιακού μετώπου των Ροϊτικών και την ανάπτυξη της θαλάσσιας ζώνης;

Υπάρχει σε εξέλιξη μια μελέτη που έχει κάνει ο Δήμος Πατρέων και έχουν καταρτιστεί ήδη σχέδια ώστε να αναβαθμιστεί ολόκληρο το παραλιακό μέτωπο από τα Ροϊτικά μέχρι και τα Καμίνια. Παρόλα αυτά χρειάζεται αρκετός χρόνος, καθώς απαιτείται μελέτη και έγκριση από διάφορες υπηρεσίες του Δημοσίου και άλλους φορείς.

Φωτογραφίες από το έντυπο «Ενθύμιο συνάντησης κατοίκων Ρωγών Καλαβρύτων - Ροϊτικών Πατρών - Νέας Κερασσούντας Ζηρού» σε ανάμνηση της συνάντησης που πραγματοποιήθηκε στις 24 Ιουνίου 2011.

Τη συνέντευξη πήραν οι μαθητές της Ε' τάξης Ασημακοπούλου

Μαριάνθη, Βρόντου Νικολία, Γεωργαμπίλης Βασίλειος, Ζαφειράκης Νικόλαος, Ναπολέων, Κανελόπουλου Αφροδίτη, Καραπούλου Ειρήνη, Μαυριόπουλου Αρετή, Μπερβέ Δημήτρα, Νάτσι Αλτινός, Σιδερίδης Γεώργιος, Σπατάς Μιχαήλ, Άγγελος, Τσίμη Βασιλική, Τσέλη Δανάη υπό την καθοδήγηση της δασκάλας του Βελουδένιας Καμητοπούλου και διευθυντή του σχολείου Κωνσταντίνου Κακαβά

ΡΟΥΦΕΙΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΠΑΤΡΩΝ

Το κτίριο που στέγασε ιστορικά πρόσωπα

Στο κέντρο της Ανω Πόλης των Πατρών, πολύ κοντά στο Κάστρο, βρίσκεται ένα ιστορικό σχολείο της πόλης, το Ρούφειο Δημοτικό Σχολείο. Ονομάζεται έτσι, γιατί το δώρισε στο ελληνικό κράτος ο ιδιοκτήτης του, Γεώργιος Ρούφος (1890).

Το σχολείο μας βρίσκεται στη διασταύρωση των οδών Ρούφου και Ηλείας. Είναι ένα κτίριο νεοκλασικού τύπου και διώροφο. Ανακαινίστηκε μετά τον σεισμό του 1993 σε σχήμα Π. Η σκεπή του έχει τριγωνικά, γαλάζια αετώματα που του προσδίδουν μία ιδιαίτερη ομορφιά. Επίσης οι κίονες και τα ακροκέραμα στη σκεπή το καθιστούν μοναδικό, με ιδιαίτερη αρχιτεκτονική. Η πρώτη αναφορά για το επώνυμο Ρούφος στην περιοχή της Ελλάδας γίνεται το 1435, όταν ο Κυριάκος Αγκωνιάτης περιγράφει τον Ιάκωβο Ρούφο ως έπαρχο Λευκάδος (1435) και Ζακύνθου (1435-1436).

Η οικογένεια Ρουφ καταγόταν από αριστοκρατική σικελική οικογένεια και είχε ηγεμονεύσει, κυρίως κατά την περίοδο της νορμανδικής κατάκτησης, την Καλαβρία. Μέλη της σικελικής οικογένειας ήρθαν στην Ελλάδα και διασκορπίστηκαν στην Κέρκυρα, στην Πάτρα και στην Αθήνα. Τα μέλη του κλάδου των Πατρών είχαν προέλθει κυρίως από την Αθήνα. Η ημερομηνία εγκατάστασης της οικογένειας στην Πάτρα προσδιορίζεται γύρω στο 1698, έτος στο οποίο συναντήσαμε τον Γεωργάκη και τον Σταμάτη Ρούφο.

Η ακμή της οικογένειας Ρουφ έφτασε στο απόγειό της όταν ο Μπενιζέλος το 1750 παντρεύτηκε την Αγγελική Κανακάρη, αδελφή των πλουσίων Πατρινών εμπόρων. Τα αδέρφια της Αγγελικής επειδή ήταν άγαμοι χωρίς κληρονόμους, άφησαν όλη την περιουσία τους στα παιδιά του Μπενιζέλου Ρούφου.

Η οικογένεια Ρουφ συμ-

μετείχε ενεργά στον απελευθερωτικό αγώνα του 1821, ενώ ανέδειξε και μεγάλες μορφές της πολιτικής και της πνευματικής ζωής του τόπου. Πολλά μέλη της Πατρινής οικογένειας διετέλεσαν πρόκριτοι, δήμαρχοι Πατρών, νομάρχες, βουλευτές και πρωθυπουργοί.

1, Λίγο πριν πεθάνει, το 1891, δώρισε το πατρικό σπίτι των Ρούφων στην Ανω Πόλη το οποίο σήμερα στεγάζει το Ρούφειο Δημοτικό Σχολείο **2** Ο Γεώργιος Ρούφος **3** Οι μαθητές της ΣΤ' τάξης σε ρόλο ιστορικού καταγραφέα

Γράφουν οι μαθητές της ΣΤ' τάξης: Αβράμη Μυρτώ, Αθανασόπουλος Δημήτριος, Αντωνοπούλου Σταυρούλα, Γιωτοπούλου Αλεξάνδρα, Δελέγκου Ελένη, Δρούζας Αργύρης, Εμίν Ογλού Σειδά Αθανασία, Καρτέρη Έλλη, Κεφαλοπούλου Ειρήνη, Κορβάς Έκτορας, Κοτσώνη Ιλιάννα, Κουκουλής Ανδρέας, Κυριακόπουλος Βασίλειος
Δασκάλα: Μαρία Κλαουδάτου

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΡΟΥΦΟΣ

Γεννήθηκε στην Πάτρα το 1841 και ήταν γιος του Μπενιζέλου Ρούφου, δημάρχου Πατρών και πρωθυπουργού της Ελλάδας, και της Μαρίας Κουντουριώτη, κόρης του Γεωργίου Κουντουριώτη, πρωθυπουργού της Ελλάδας. Σπούδασε νομικά στο Πανεπιστήμιο Αθηνών και στο Παρίσι. Πρωτοστάτισε μαζί με τον αδελφό του Θάνο στην έξωση του Όθωνα στην Πάτρα. Το 1864, σε ηλικία μόλις 23 ετών, εκλέχτηκε πληρεξούσιος Πατρών στην Εθνοσυνέλευση.

Το 1868, αναλαμβάνει μαζί με τον αδελφό του Θάνο τη συναρχηγία του Ρουφικού κόμματος. Το 1869 εκλέγεται για πρώτη φορά βουλευτής Πατρών και επανεκλέχτηκε πάλι το 1875. Το 1883 στην κυβέρνηση του Χαριλάου Τρικούπη ανέλαβε το υπουργείο Ναυτικών αλλά παραιτήθηκε την ίδια χρονιά λόγω

διαφωνιών του με τον Τρικούπη. Το 1887 εκλέγεται για τελευταία φορά βουλευτής Πατρών.

Είχε εκλεγεί τρεις φορές δήμαρχος Πατρών. Εξελέγη το 1870, το 1874, το 1887. Κατά την τρίτη εκλογή του όμως, το 1887, έγιναν πολλοί τραμπουκισμοί, πυροβολισμοί κ.ά. μεταξύ Ρουφικών και Αντιρουφικών.

Επί δημαρχίας του ολοκληρώθηκε η κατασκευή του Δημοτικού Θεάτρου «Απόλλων», εγκαινιάστηκε το Δημοτικό Νοσοκομείο, άρχισε η κατασκευή του κυματοθραύστη στο λιμάνι της Πάτρας, τοποθετήθηκαν τα αντρίβια στην πλατεία Γεωργίου και ίδρύθηκε το εργοστάσιο αερωφωτός κοντά στον Ναό του Αγίου Ανδρέα. Μαζί με τον αδελφό του Θάνο Κανακάρη- Ρούφο θεωρούνται οι αναμορφωτές της Πάτρας.

Ο Γεώργιος Ρούφος είχε δωρίσει 800 τόμους από την προσωπική του βιβλιοθήκη στον Δήμο της Πάτρας.

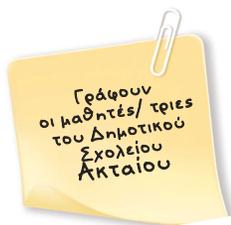
Λίγο πριν πεθάνει, το 1891, δώρισε το πατρικό σπίτι των Ρούφων στην Ανω Πόλη το οποίο σήμερα στεγάζει το Ρούφειο Δημοτικό Σχολείο.

Το 1891 μεγάλη πυρκαγιά κατέστρεψε το σπίτι του στην οδό Μαιζώνος καθώς και το αρχείο της οικογένειας Ρούφου. Η βαθιά του λύπη τον οδήγησε στον θάνατο τρεις μήνες αργότερα. Ήταν παντρεμένος από το 1865 με τη Ρωζάνη Μαυρομηχάλη και είχαν αποκτήσει έναν γιο, τον Ιωάννη Ρούφο, ο οποίος εκλέχτηκε πολλές φορές βουλευτής. Δυστυχώς όμως, ο Ιωάννης Ρούφος πέθανε το 1908 στην Αθήνα μετά από τετραετή αγώνα με ανίατη ασθένεια σε ηλικία 38 ετών.

☛ Ο Αθανάσιος Κάζαρης ξεναγεί τον μαθητικό πληθυσμό στο αποστακτήριο, εξηγώντας τους κάθε στάδιο της διαδικασίας

ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΣΕ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟ ΑΠΟΣΤΑΚΤΗΡΙΟ ΣΤΑ ΣΕΛΛΑ

Τα μυστικά παραγωγής του τσίπουρου

Ο αν περάσαμε το κατώφλι του παραδοσιακού αποστακτηρίου του κ. Αθανασίου Κάζαρη βρεθήκαμε σε έναν χώρο που θύμιζε εργαστήριο. Και πράγματι το τσίπουρο είναι καρπός μιας εργαστηριακής διαδικασίας. Αρχικά σημειώνουμε ότι το τσίπουρο είναι η ονομασία ενός ποτού που παράγεται από σταφύλια στην Ελλάδα. Είναι ένα ελληνικό δημοφιλές οινοπνευματώδες ποτό το οποίο ξεκίνησε την πορεία του πιθανόν πριν από επτά περίπου αιώνες στα μοναστήρια του Αγίου Όρους. Η τσιουδιά είναι η αντίστοιχη γεωγραφική ένδειξη για την Κρήτη και τα νησιά του Αιγαίου. Σε άλλες χώρες, παρόμοια ποτά είναι η ιταλική γκρόττα, η βουλγαρική ρακία, το αράκι της Μέσης Ανατολής και η ζιβάνια της Κύπρου.

Η ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

Το τσίπουρο παρασκευάζεται από την απόσταξη στέμφυλων (ή σφράφυλα ή τσίπουρα) δηλαδή από τα ράκη (υπολείμματα) των σταφυλιών που μένουν μετά το πάτημα και την εξαγωγή του μούστου για την παραγωγή κρασιού. Επίσης είναι δυνατή η απόσταξη ολόκληρων των σταφυλιών, οπότε σε αυτήν την περίπτωση η απόδοση είναι μεγαλύτερη, ή και έτοιμο κρασιού. Μπορούν να χρησιμοποιηθούν τόσο λευκά όσο και κόκκινα σταφύλια. Κατά την απόσταξη προστίθενται κάποιες φορές στον αποστακτήρα, εκτός από τα στέμφυλα, διάφορες αρωματικές ουσίες, όπως γλυκάνισος, μάραθος κ.ά. ή, στην Κρήτη, φύλλα καρυδιάς. Ο γλυκάνισος είναι η αιτία του «ασπρίσματος» του τσίπουρου όταν προστίθεται νερό ή πάγος. Συχνά το τσίπουρο αποστάζεται και δεύτερη φορά, αφού έτσι βελτιώνεται η ποιότητά του. Το τσίπουρο έχει τις περισσότερες φορές 36 με 45 αλκοολικούς βαθμούς. Η διαδικασία απόσταξης είναι ίδια με τη ρακή-τσιουδιά, όμως το τσίπουρο συντηάζεται

Οι μαθητές με ενδιαφέρον επισκέφτηκαν το αποστακτήριο

☛ Το τμήμα της Ε' τάξης με τις δασκάλες

☛ Η ΣΤ' τάξη με τις δασκάλες

του 20ού αιώνα η παραγωγή τσίπουρου γινόταν αποκλειστικά «κατ' οίκον», δεν υπήρχε δηλαδή μαζική βιομηχανική παραγωγή. Από παλιά, ένα άρωμο οινοπνευματώδες ποτό παράγεται και πίνεται κάθε χρόνο σε ολόκληρη τη Μεσόγειο. Είναι γνωστό με διάφορα ονόματα: τσίπουρο, αράκι, γκρόττα. Αποστάζεται από τα παραπροϊόντα του κρασιού, πιθανώς λόγω της ανάγκης να εκμεταλλευθεί όσο το δυνατόν περισσότερο το αμπέλι.

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΤΣΙΠΟΥΡΟΥ

Η πώληση αποσταγμάτων για απευθείας κατανάλωση ήταν απαγορευμένη μέχρι το 1988. Μόνο οι αμπελοποιοί σε ορισμένες περιοχές είχαν το δικαίωμα να αποστάζουν και να εμπορεύονται, σε τοπικό επίπεδο, τα στέμφυλα, ενώ επιτρέπταν και η πώληση του αποστάγματος σε εταιρείες παραγωγής οινοπνεύματος. Σήμερα, με την ψηφισιο νόμο από το 1988 για την παραγωγή αποσταγμάτων στέμφυλων, επιτρέπεται η παραγωγή και διάθεση τσίπουρου σε όλη την Ελλάδα μόνο με ειδική άδεια. Το τσίπουρο αυτό φορολογείται, ενώ η διάθεση του μη εμφιαλωμένου (χάιμα) αποστάγματος απαγορεύεται.

να είναι διπλής απόσταξης και να προστίθεται κάποιο αρωματικό βότανο, τις περισσότερες φορές πρόκειται για γλυκάνισο. Δεν πρέπει να συγχέεται με το ούζο, διαδεδομένο ελληνικό ποτό με διαφορετικό τρόπο παρασκευής. Με τα χρόνια η παραγωγή του τσίπουρου εξαπλώθηκε σε διάφορες περιοχές της Ελλάδας, κυρίως στη Μακεδονία, την Ηπειρο, τη Θεσσαλία, την Πελοπόννησο και την Κρήτη. Μέχρι τις τελευταίες δεκαετίες

Γράφουν οι μαθητές της Ε' τάξης: Αθανασοπούλου Χαρίκλεια, Αυγουστίνιατος Οδυσσέας, Δελγίγκος Τριαντάφυλλος, Θεοτοκάτος Παύλος, Καραντώνη Βασιλική, Κουσκοτύης Αντώνιος, Κυρίτης Κωνσταντίνος, Μασσαράς Φίλιππος, Παναγιωτόπουλος Παναγιώτης, Παστού Γεωργία, Πετρόπουλος Κωνσταντίνος, Ρήγα Σοφία, Τσόγκας Αλέξανδρος - Θρασύβουλος.
Η δασκάλα: Παρασκευή Πριοβόλου

Μαθητές της Στ' τάξης: Αναστασοπούλου Ελένη, Γαλάνης Αρης, Γουργουρίνη Βικτωρία, Δέδες Παναγιώτης, Δέδες Σωτήριος, Κούγια Εύα, Κωστόπουλος Αγγελος, Λέκκας Γεώργιος, Μακρής Ευάγγελος, Μαρκελή Αφροδίτη και Ροκανά Μαρία - Ελένη.
Η δασκάλα: Ελένη Αποστολοπούλου

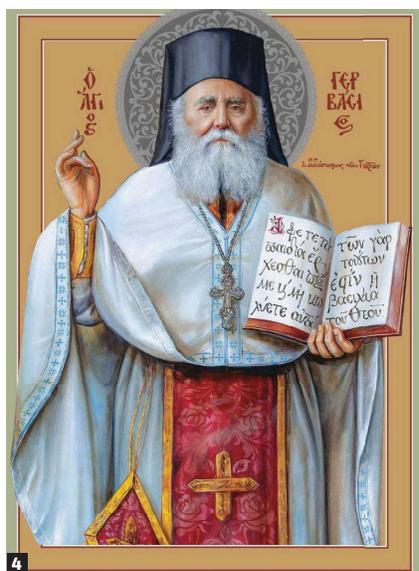
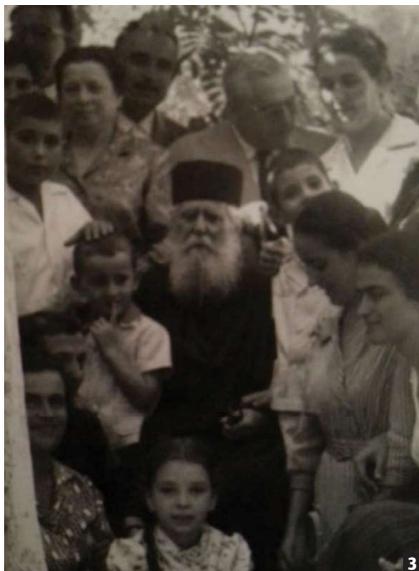
ΒΑΔΙΖΟΝΤΑΣ ΣΤΑ ΣΤΕΝΑ ΤΗΣ ΣΥΝΟΙΚΙΑΣ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΩΝ

Εδώ που άνθισε η ελπίδα

Γράφουν οι μαθητές/τριες του 29ου Δημοτικού Σχολείου Πατρών

Ο παππούς μου καταγόταν από την Τραπεζούντα και η γιαγιά μου από τη Φώκεια της Μικράς Ασίας. Εφύγαν από την πατρίδα τους με την ανταλλαγή των πληθυσμών και τη Συνθήκη της Λωζάνης. Ήταν Έλληνες, Χριστιανοί Ορθόδοξοι, έμποροι στο επάγγελμα και μετά τον πόλεμο ήρθαν στην Πάτρα. Παρ' όλες τις κακουχίες που πέρασαν, τους αγαπημένους που έχασαν ξαναέχτισαν τη ζωή τους στη νέα πόλη που βρέθηκαν. Εφεραν τα έθιμα και τις παραδόσεις τους και αγάπησαν την παραλιακή πόλη της Πάτρας. Θυμάμαι την κληματαριά στο σπίτι του παππού, θυμάμαι τις γειτόνισσες να κεντάνε και να συζητάνε στις αυλές τους στη συνοικία των Προσφυγικών. Στη συνοικία αυτή που κατοίκησαν μετά το 1928 πολλοί πρόσφυγες από τη Μικρά Ασία. Συγκεκριμένα το 1922 ήρθαν στην Πάτρα περίπου 6.000-7.000 πρόσφυγες. Για πάρα πολλά χρόνια επικρατούσε μεγάλη φτώχεια, αλλά οι πρόσφυγες κράτησαν για πάντα τα ήθη και τα έθιμα του τόπου τους. Στην αρχή στεγάστηκαν σε διάφορα οικήματα όπως σχολεία, ιδρύματα και αποθήκες. Το 1926 άρχισε η κατασκευή των τριών πρώτων προσφυγικών συνοικισμών. Η σημερινή περιοχή των Προσφυγικών τότε ήταν έκταση με καλαμιές και έλη και ανήκε στις οικογένειες Ρούφου και Χαϊρέτη. Οι πρώτες κατοικίες ήταν ευρύχωρες και άνετες και άλλες ομοίωσες μικρές με δύο δωμάτια και διώροφες, όλες πανομοιότυπες. Όλες είχαν εξωτερική κοινόχρηστη αυλή για κάθε οικοδομικό τετράγωνο.

Από την ημέρα που εγκαταστάθηκαν οι πρόσφυγες ασχολήθηκαν με πάσης φύσεως εργασίες. Οι άντρες εργάτες, μικροπωλητές σε ξυλουργεία, σταφιδερροστάσια. Οι γυναίκες δούλεψαν στις βιομηχανίες της πόλης. Πολλοί από τους πρόσφυγες, κοιμούταν σε πρόχειρα καταλύματα, στα εργοστάσια όπου δούλευαν και τα παρείχαν οι ίδιοι οι εργοδότες. Ενδεικτικό της φτώχειας είναι ότι η ενορία είχε κοινόχρηστο φέρετρο και μετά από κάθε κηδεία επισπεύονταν στην ενορία. Στη συνοικία υπάρχει ο ναός της Αγίας Φωτεινής που χτίστηκε από τους Μικρασιάτες πρόσφυγες σε ανάμνηση του ομώνυμου ναού που βρισκόταν στη Σμύρνη. Ο Αρχιεπίσκοπος Γερβασίος Παρασκευόπουλος, εφημέριος του Αγ. Δημητρίου και της Αγ. Αικατερίνης από την πρώτη στιγμή, που οι πρόσφυγες ήρθαν στην Πάτρα ήταν δίπλα τους. Η εκκλησία της Ελλάδας το 2023 αγιοκατάταξε στους Δέλτους της Εκκλησίας τον π. Γερβάσιο και η μνήμη του εορτάζεται 30 Ιουνίου. Ένας πρόσφυγας δώρισε στον Αγ. Γερβάσιο αυτή τη θαυματουργή εικόνα της Παναγίας, που έφεραν από την Σμύρνη. Ο Άγιος την έβαλε θεμέλιο λίθο της Σχολής, που έφτιαξε

μέσα στα προσφυγικά, Ιωνία και Φωκαΐας. Στην Αναπλαστική Σχολή ίδρυσε επαγγελματική σχολή με την επωνυμία «Η Αγία Ταβιθά», όπου οι προσφυγοπούλες μάθαιναν στον αργαλειό να φτιάχνουν καλιά, είχε σχολή ραπτικής, χειροτεχνίας και κεντημάτων. Το 1951 η Σχολή έλαβε μέρος στην 16η Διεθνή Εκθεση Θεσσαλονίκης, μετά από αίτημα του νομάρχη Αχαΐας και απέσπασε το 1ο βραβείο. Με την τέχνη τους βοηθούσαν οικονομικά την οικογένειά τους. Κάποιες προσφυγοπούλες μετά από μεσοάδηση του Αγ. Γερβασίου εργάζονταν στα τοπικά εργοστάσια. Στο χώρο της Σχολής είχε ιδρύσει παιδικό σταθμό για

να απασχολούνται δημιουργικά τα παιδιά, όταν οι μητέρες εργάζονταν. Επίσης στη Σχολή λειτουργούσαν και τα κατηχητικά του. Ήταν ο ιδρυτής των κατηχητικών στην Ελλάδα (1923). Τα οποία λειτουργούν έως σήμερα στον ίδιο χώρο. Σπούδασε πολλούς πρόσφυγες και γενικά βοηθούσε οικονομικά πολλές οικογένειες. Ήταν ο προστάτης τους, ο πατέρας τους, γιατί στην Πάτρα, οι πρόσφυγες δεν έγιναν αμέσως ευπρόσδεκτοι απ' όλους. Ονομαστά καφενεία της συνοικίας ήταν το Βυζάντιο και η Αίγλη και το 1925 δημιουργήθηκαν από πρόσφυγες ο ΑΠΣ Ολυμπιακός και η ΑΕΚ Πατρών και άλλες ομάδες θρύλος

στην πόλη της Πάτρας. Επίσης το 1925 ξεκίνησε η κατασκευή του σημερινού γηπέδου των προσφυγικών που αρχικά είχε περιφραγή από καλαμιές, στη συνέχεια φράχτη και έπειτα λαμαρίνες και αργότερα σιματόπλεγμα. Το 2008 ανακαινίσθηκε και σήμερα είναι ενεργό για ομάδες της Πάτρας. Ιδιαίτερα σημαντικό ρόλο στην περιοχή αλλά και σε όλη την πόλη κατέχει ο Παμμικρασιατικός Σύνδεσμος Πατρών και Περιχώρων που ιδρύθηκε το 1923 και προσφέρει σημαντικό κοινωνικοπολιτιστικό έργο. Ιδιαίτερο γνώρισμα του είναι η εκπροσώπηση των Προσφυγών της Μικράς Ασίας, του Πόντου και της Θράκης στη

1,2 Το καραβάνι των προσφύγων φτάνει στην Πάτρα 3,4 Ο Αρχιεπίσκοπος Γερβασίος Παρασκευόπουλος - νυν Άγιος - ως εφημέριος που ήταν του Αγ. Δημητρίου και της Αγ. Αικατερίνης από την πρώτη στιγμή, που οι πρόσφυγες ήρθαν στην Πάτρα ήταν δίπλα τους 5,6 Τα χαμηλά σπίτια των προσφυγικών συνεχίζουν να αποτελούν χαρακτηριστικό γνώρισμα της συνοικίας

πόλη μας, που σήμερα ανέρχονται στους 35.000 περίπου, με τη γνωστή τους ιστορία, πολιτισμό και προσφορά. Ο Σύνδεσμος προσπαθεί να αναπτύξει τον λαϊκό πολιτισμό και να προβάλει τις παραδόσεις του λαού μας καθώς βασικός του στόχος παραμένει η διάδοση των εν λόγω παραδόσεων, των θήνων και των εθίμων, των μουσικών δημιουργιών και των χορών της Μικράς Ασίας, του Πόντου και της Θράκης, των Πατρίδων μας.

Σήμερα η ιστορική συνοικία βρίσκεται τροχιά ανάπλασης. Η δυναμικότητα και η εργατικότητα των προσφύγων τους βοήθησε να ξεπεράσουν τις μεγάλες αντιξοότητες και να δώσουν ζωή οι ίδιοι στην Πάτρα με τη συμμετοχή τους στις οικονομικές, πολιτικές, πολιτιστικές και αθλητικές δραστηριότητες στην πόλη.

Στα προσφυγικά είναι η πλατεία Ελευθερίας όπου στο κέντρο της υπάρχει η προτομή του Αγ. Χρυσόστομου, Μητροπολίτη Σμύρνης. Το 1922 οι Μεγάλες Δυνάμεις πρότειναν στον Μητροπολίτη να φύγει, γιατί θα ήταν ο πρώτος που θα μαρτυρούσε με τη ζωή του. Όμως ο Χρυσόστομος δεν δέχθηκε, τους είπε, δεν αφήνω μόνο του, τον λαό μου. Θα πεθάνω μαζί τους. Τον πρώτο που έπιασαν οι Τούρκοι ήταν ο Χρυσόστομος. Υπεβλήθη σε πολλά βασανιστήρια μέχρι να τον σκοτώσουν, 27 Αυγούστου 1922 στη Σμύρνη, για να βλέπουν οι Έλληνες και να φοβηθούν.

Γράφουν οι μαθητές:

Αλικος Αλέξανδρος, Αρβανίτη Μαρία Φωτεινή, Δημητρώκα Ζωή, Ζουραντζή Μελίνα, Ζωγράφου Σπυριδούλα, Θανόπουλος Απόστολος, Ιωακείμης Δημήτριος, Κουλουμπής Γεώργιος-Παναγιώτης, Κουτρομάνου Άκο, Κουτρομπάνου Μαρία Ραφαέλα, Κρουστάλη Μαρία, Μαλακρίδα Αναστασία, Μανωλόπουλος Μάριος, Μπασιλάρης Χρήστος, Νταλάπα Χριστίνα, Παπαναστασίου Αλεξάνδρα, Πατσούρα Γεωργία, Πατσούρας Φώτιος-Ανδρέας, Ρουμπάτη Ευφροσύνη, Περγίης Περικλής Ιωάννης, Τσουκνιούκ Νικήτορας, Χρυσανθακοπούλου Δέσποινα
Δάσκαλοι: Χριστογιάννης Χρήστος, Δανιγγέλι Παναγιώτα.

ΑΠΟ ΤΑ ΒΕΡΝΑΔΕΪΚΑ ΣΤΟ ΑΚΤΑΙΟ

Η αρχή και η πορεία μέσα στον χρόνο

Μια φορά κι έναν καιρό ήταν ένας Γάλλος γιατρός, ο Ευγένιος Βερναρδής, που αγαπούσε πολύ την Ελλάδα και τους Έλληνες. Κατά την ελληνική επανάσταση (1821-1826) πολέμησε δίπλα στον Γάλλο στρατηγό Φαβιέρο και πρόσφερε τις υπηρεσίες του ως γιατρός. Όταν τελείωσε ο πόλεμος το ελληνικό κράτος ήθελε να ευχαριστήσει αυτούς που βοήθησαν να ελευθερωθεί η Ελλάδα και γι' αυτό τους μοίρασαν κομμάτια γης. Έτσι ο Βερναρδής έγινε γαιοκτήμονας μιας παραθαλάσσιας περιοχής δίπλα στο Ρίο. Η περιοχή αυτή πήρε το όνομά του, ονομάστηκε Βερναρδέικα. Αν και γαιοκτήμονας συνέχισε να δουλεύει ως γιατρός. Λέγεται ότι κατοικούσε σε έναν πολύ όμορφο πύργο, που φιλοξένησε τους βασιλιάδες Όθωνα και Αμαλία! Ο Βερναρδής πέθανε τυφλός στις 23 Νοεμβρίου 1851.

Από το 1850 και μετά άρχισε κι άλλος κόσμος να κατοικεί σε αυτή την περιοχή. Οι περισσότεροι ήρθαν από την Αγία Βαρβάρα Καλαβρύτων. Αυτοί θέλοντας να τιμήσουν την Αγία Βαρβάρα, που τους έφερε σε αυτό τον νέο τόπο, έπιασαν την πρώτη εκκλησία του χωριού στο όνομά της.

Το 1923 στις 17 Ιουλίου ο βασιλιάς των Ελλήνων Γεώργιος Β' αποφάσισε να ιδρύσει το πρώτο μικτό Δημοτικό Σχολείο του χωριού Βερναρδέικα. Οι κάτοικοι του χωριού, που ήταν φημισμένοι χτίστες και πετράδες στην περιοχή των Καλαβρύτων από όπου προέρχονταν, ανέλαβαν και έπιασαν οι ίδιοι το σχολείο μέσα σε ένα χρόνο. Το Σεπτέμβριο του 1924 φοίτησαν οι πρώτοι 34 μαθητές (17 αγόρια - 17 κορίτσια).

Το Δημοτικό Σχολείο είχε μόνο μία αίθουσα και έξω μια αυλή με χώμα. Στην αυλή οι μαθητές φύτευαν λαχανικά και λουλούδια, τα οποία πουλούσαν για να αγοράσουν γραφική ύλη για τους μαθητές του σχολείου. Η δασκάλα ήταν μόνο μία για όλες τις τάξεις. Πήγαιναν κάθε μέρα σχολείο (και Σάββατο) από τις 8π.μ. ως τις 3π.μ. και από τις 4π.μ. ως τις 6π.μ. Την Κυριακή ήταν υποχρεωμένοι να πηγαίνουν εκκλησία.

Τα κορίτσια φορούσαν μπλε ποδιά με άσπρο γακά που έπρεπε να είναι πολύ καθαρός, ενώ τα αγόρια φορούσαν ό τι είχαν, αρκεί να ήταν καθαρό. Κάθε Σάββατο είχε γενική καθαριότητα, τα αγόρια καθάριζαν τις τουαλέτες, ενώ τα κορίτσια όλο το σχολείο. Κάθε πρωί τα παιδιά κρατούσαν την κούπα τους για να πάρουν γάλα σε σκόνη. Στο πρώτο διάλειμμα έτρωγαν μια φέτα ψωμί με τυρί. Στο τέλος της σχολικής

χρονιάς έπαιρναν βαθμούς. Κατά τη διάρκεια του Β' Παγκοσμίου Πολέμου το χωριό βομβαρδίστηκε από τους Γερμανούς 8 φορές. Παρόλα αυτά το σχολείο συνέχιζε να λειτουργεί κανονικά

(βέβαια με λιγότερους μαθητές).

Υπήρχε ένας μεγάλος κεντρικός δρόμος (Αγ. Βαρβάρας), ο οποίος ήταν χωματόδρομος και δεξιά

Οι μαθητές του Ακταίου εξερεύνησαν κάθε γωνιά της περιοχής τους πριν γράψουν την όμορφη ιστορία τους

Στις γιορτές μαζεύονταν όλες οι οικογένειες στην εκκλησία και αργότερα στην πλατεία του χωριού. Γέλαγαν γλεντούσαν και χαίρονταν όλοι μαζί. Αν κάποια οικογένεια απουσίαζε από τη γιορτή στην εκκλησία ο παπάς ρωτούσε γι' αυτή και εάν υπήρχε ασθένεια την επισκεπτόταν και τη βοηθούσαν όλοι. Τόσο αγαπημένοι ζούσαν τότε!

Τα χρόνια περνούσαν και το χωριό μεγάλωνε. Τη δεκαετία του '80 το χωριό Βερναρδέικα άλλαξε όνομα, μετονομάστηκε σε Ακταίο, χάρη στην πανέμορφη και ιδιαίτερα φροντισμένη παραλία του.

Τα σπίτια μεγάλωσαν, το σχολείο μεγάλωσε, η εκκλησία μεγάλωσε, οι πλατείες έγιναν δύο, οι δρόμοι πολλοί. Άνοιξαν καταστήματα, φαρμακείο, ταβέρνες, καφετέριες, εργοστάσια.

Πάντα όμως θα παραμείνει ένας πανέμορφος τόπος με μια υπέροχη παραλία και αγαπημένους ανθρώπους. Σημαντικές προσωπικότητες που έζησαν στο Ακταίο ήταν ο αείμνηστος πρόεδρος της Δημοκρατίας Κωστής Στεφανόπουλος, που είχε την εξοχική του κατοικία εκεί και ο Μητροπολίτης Κιτίου Κύπρου Χρύσανθος Χατζηγιάννου.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Γενικά Αρχεία του Κράτους.
- Αλέξιος Π. Παναγόπουλος Αχαΐα - Μωριάς - Πελοπόννησος (λεξικογραφική ιστοριογραφία).
- <https://el.wikipedia.org> Μαρτυρία κατοίκου που έζησαν στο Ακταίο τη δεκαετία 50-60.

Το παρόν αποτελεί εργασία των μαθητών της Α' τάξης του Δημοτικού Σχολείου Ακταίου: Αρχοντή Χριστινάς-Ιωάννας, Γελαίου Κυριακής - Μάρυλην, Ζερβεβά Δήμητρας, Θεριανού Δημητρίου, Καρακάση Νικόλαου, Καραντώνη Δημήτρη, Ντεμίρη Αναστασίας, Πασιού Ελευθέριου, Σταματίου Τρύφωνα, Σώκαρη Γεωργίου, με την επιμέλεια των εκπαιδευτικών: Σοφίας Καραγεωργίου και Λιζέτας Λοραϊνίας Κισσάνη.

Μια φορά κι
έναν καιρό...

Οι εγκλωβισμένοι Φαροφύλακες

Γράφουν οι: Οι μαθητές των τάξεων Δ' και ΣΤ' του Σχολείου Κωμών
Επιμέλεια: Οι δασκάλες: Αγγελική Νικολοπούλου και Παναγιώτα Τερζή

Μια φορά κι έναν καιρό ήταν ένας φαροφύλακας, ο Γερασιμάκης, Μάκις. Εκεί που καθόταν στο σκοτάδι, είδε να έρχεται ένα ιστιοφόρο με πολύ παράξενα χρώματα. Μαύρο, πράσινο, χρυσό, τρέχω τρέχω για να δω... Το καράβι σταμάτησε μπροστά στον φαροφύλακα και είπε,

Γεια σου Γερασιμάκη, Μάκι, θέλεις να πάμε μία βόλτα στη θάλασσα; Ο Γερασιμάκης σκέφθηκε λίγο και μ' ένα σάλτο πήδηξε μέσα. Με ύψος σπουδαίο και τρανό, είπε,

Βάλε άερα στα πανιά σου και φύγαμε... Η θάλασσα ήταν σκεπασμένη με ομίχλη. Ισα που έβλεπε το καμπαναριό του Αγ. Ανδρέα.

Από μακριά άκουγε μία παρέα να τραγουδά, «πατρινό καρναβάλι, μας τρελαίνεις σαν έρχεσαι κάθε χρονιά...».

Ξαφνικά, ένας ανεμοστρόβιλος... Φουουουουουουουου! τους πετάει μέσα στη θάλασσα. Πριν καλά, καλά συνέλθει, το ιστιοφόρο κάθηκε κι ένα μεγάλο ψάρι εμφανίστηκε! πιο μεγάλο και από καρχαρία και του είπε,

Ανέβα πάνω μου, να σε σώσω! Ναι, αλλά που ξέρω ότι δεν θα με φας; Στ' ορκίζομαι στα ψαράκια μου!!!! Και πως σε λένε;

Είμαι ο σπουδαίος φατσοσαλιακούδας, κούδας, γούβας, της γνωστής οικογένειας των σαλιακούδων. Απόγονος των πιο όμορφων και γενναίων ψαριών.

Καλά φίλε μου γουβά, πάμε! Οχι γουβά, είπαμε φατσοσαλιακούδα κούδα γούβα, βεβαίως! βεβαίως! Οραία φατσοσαλιάρα, πλάκα έχεις χαχαχα!!! Μ' έκανες και γέλασα βεβαίως! βεβαίως!

Τέλος πάντων, ανότη φαροφύλακα Γερασιμάκη, Μάκι, Ακη, που θέλεις να σε πάω;

Στο Φάρο μου θέλω, σε λίγο ξεκινά η πιο λαμπερή, η πιο φωτεινή νύχτα της πόλης μου. Πεθαίνει ο βασιλιάς μας και γεννιέται ο νέος από τις σκάτες του. Δεν θα το χάσω με τίποτα!

Το έχεις χάσει ήδη. Γλουπ! γλουπ! γλουπ! ήπιες πολύ αλατόνερο και πειράχτηκε το μυαλό σου. Βασιλιάς, νύχτα λαμπερή; σκάτες; άρες μάρες κουκουνάρες, το μυαλό σου δαχτυλίτσα. Πάμε τώρα γι άλλες πολιτείες, του μυαλού τις φαντασίες. Και ζητούμη! με μια βαθιά υπόκλιση, ο φατσοσαλιακούδας κούδας, γούβας πήγε τον φαροφύλακα Γερασιμάκη, Μάκι στο βυθό.

Εκεί είδε ψάρια κιλάδες, ντυμένα αποκριάτικα. Χρυσόψαρα ντυμένα καρχαρίες, σουπίες με κορώνες στο κεφάλι, πετρόψαρα να χορεύουν με κλακέτες, τοιπούρες να τραγουδούν:

Θα μείνω βυθό
στο ρυθμό να κουνηθώ
σάμπα και ρούμπα
τούμπα και λούμπα
Τα χταπόδια έπαιζαν χαρτοπόλεμο

με τον Μπομπ Σφουγγαράκη και τον Καλαμάρη.

Ο φαροφύλακας κοκάλωσε, όταν είδε σ' ένα κλουβί, το φαροφύλακα του Αντριού, τον τρομερό μυρμηγκότρυπα, που τον είχαν χάσει τρία χρόνια από τον πάνω κόσμο. Σκέφθηκε, πρέπει να βρω έναν τρόπο, να τον πλησιάζω, να μάθω τι έγινε. Δεν μου αρέσουν καθόλου οι εκπλήξεις! Μα δεν πρόλαβε να τελειώσει τις σκέψεις του και μία τοιπούρα με πλουμιστά λέπτα, τον έπασε από το χέρι να χορέψουν.

Ε, εσύ φαροφύλακα Γερασιμάκη, Μάκι, Ακη, μου χρωστάς ένα χορό. Μα πρώτα σου τραγουδώ,

Φουμουμη! Φουμουμη! μπουμι χορεύουν οι τοιπούρες στα χρυσά νερά

Φουμουμη! Φουμουμη! μπαμ! καρναβάλι στο βυθό κοράλλια στο φως κι ο Γερασιμάκης ζητά την τοιπούρα για κυρά

Φουμουμη! Φουμουμη! μπουμι χορεύουν οι τοιπούρες στα χρυσά νερά

Βρε τι μου κανες του φουκαρά να θέλω μια τοιπούρα για κυρά

Φουμουμη! Φουμουμη! μπουμι χορεύουν οι τοιπούρες στα χρυσά νερά

καρναβάλι να παιδιά και στου βυθού τα νερά Ζαλιζόμενος ο Γερασιμός χορεύει, κό-

ρευε, γελούσε, τραγουδούσε.....

Τα ψάρια με τα πετρώγιά τους έκαναν κύκλο γύρω του και τραγουδούσαν κουπ! κουπ! γλουπ και γλουπ! Τραλαριλάρο, σούτε όλοι το χορό!

Το μεγάλο ψάρι φατσοσαλιακούδας, κούδας, γούβας έβλεπε στο κεφάλι του Γερασιμάκη ένα στέμμα από κοράλλια και τον έβλεπε να καθίσει σ' ένα θρόνο από κοχύλια και στρείδια. Όλα τα ψάρια φώναζαν «εσύ είσαι τώρα ο βασιλιάς μας! γλουπ και γλουπ! Ζήτω ο βασιλιάς! Ζήτω ο καρναβασιλιάς μας!

Πέρασαν από μπροστά του, ιππόκαμποι, χρυσόψαρα, κολιοί, δελφίνια, χταπόδια και άλλα και τον καλωσόρισαν στο βασίλειο του βυθού. Αξιωματικοί ανέλαβαν οι Δράκαινες και οι Σιφιές. Οι Ζαργάνες άρρισαν το χορό και τα Χταπόδια έκαναν ακροβατικά.

Ξαφνικά, ο βυθός μαύρισε... ένα καλαμάρι έριξε το μελάνι του. Ο φαροφύλακας Γερασιμάκης, Μάκις θυμήθηκε και αναστατώθηκε. Μονολόγησε, απόψε καίνε το βασιλιά καρναβάλο στην Πάτρα. Πως θα φύγω από εδώ; Ουφ! Τι γκίνια!

Τότε ο Γερασιμάκης φώναξε! Είμαι βασιλιάς σας; Ναι!!!!!! Όλοι απάντησαν με μία φωνή. Πρέπει να με υπακούετε; Ναι!!!! πάλι φώναζαν.

Οραία λοιπόν, προστάζω τον φατσοσαλιακούδα, κούδα, γούβα να με γυρίσει στο φάρο μου, μαζί με τον φίλο μου, τρομερό μυρμηγκότρυπα. Και σας υπόσχομαι, κάθε καρναβάλι, θα κατεβαίνω κάτω, να γλεντάω, εδώ μαζί. Θα είμαι ο δικός σας καρναβαλοβασιλιάς!!! Πάμε, να προλάβω γρήγορα, πριν καεί τελείως ο βασιλιάς καρνα-

βαλος. Εκεί, στην Αγ. Νικολάου, στο Μόλο είναι ο Δήμαρχος, η βασίλισσα του καρναβαλιού και όλος ο κόσμος, καίνε το βασιλιά καρναβάλο. Δεν γίνεται να λείπει ο φαροφύλακας! Η παρέλαση θα έχει τελειώσει, η πόλη έχει γεμίσει χρώματα, ήχος, μυρωδιές, πάμε! πάμε!

Μ' ένα σάλτο, ο φατσοσαλιακούδας, κούδας, γούβας πήρε τους δύο φαροφύλακες στην πλάτη του και τους πέταξε τόσο μακριά, μέχρι το ρωμαϊκό στάδιο, κοντά στην πλατεία Μαρκαίου. Δύο φαροφύλακες ζαλιζόμενοι και βρεγμένοι πριν καλά-καλά συνέλθουν, ανέβηκαν σ' ένα άρμα, που περνούσε από μπροστά τους.

Τι βλέπουν τα μάτια μου μυρμηγκότρυπα; Δεν θα γλυτώσουμε με τίποτα από τον κόσμο του βυθού; Ποια είναι αυτή η γοργόνα;

Δεν κατάλαβες μπρε Γερασιμάκη, Ακη και περνιέσαι για έξυπνος! Είναι η βασιλίσσα του καρναβαλιού και έχει για θρόνο ένα τεράστιο κοχύλι.

Ευτυχώς, προλάβαμε! θα πάμε μαζί, αρχοντόπουλα κι εμείς στην καύση του βασιλιά.

Να, το Δημοτικό Θέατρο φωτισμένο και οι περότοι σκύβουν και υποκλίνονται! Ένας μπάστακας χαιρετά τη βασιλίσσα!

Οι φαροφύλακες χαιρετούν τον κόσμο, που ζητωκραυγάζει και πετιούν σοκολάτες. Παιδιά χαρούμενα τρέχουν πίσω από το κοκυλόαρμα, να πιάσουν, όσες περισσότερες μπορούν.

- «πατρινό καρναβάλι για πάντα...» επιτέλους, μετά από τρία χρόνια ελεύθερος!

- Μυρμηγκότρυπα, τι έκανες τόσα χρόνια στο βυθό;

-Φίλε μου, ήμουν ο καρναβαλοβασιλιάς του βυθού, μέχρι που ήρθες εσύ

και μ' ελευθέρωσες.

- Μα εμένα με άφησαν με την πρώτη να φύγω.

- Εσύ έδωσες όρκους αιώνιας αγάπης με την κυρά Τοιπούρα. Δεν θα μπορέσεις να ξεφύγεις, ποτέ από εκεί. Αν δεν κατεβαίνεις κάθε χρόνο στο βυθό, τότε δεν θα ξαναδεις, ποτέ άνθρωπο για άνθρωπο. Ξέρνα για πάντα το πατρινό, το καρναβάλι!

Μπουμι! Μπουμι! Μπουμι! πουροτεχνήματα, δυναμιτάκια, καπνογόνα!!! Ο ουρανός γέμιζε χρώματα. Πράσινα, κόκκινα, κίτρινα, μπλε, χρυσά!!! Ο Μόλος φωτίστηκε, όλη η πόλη φωτίστηκε από τα Ζαρουχλιέκα έως τα Μπोजάικα. Κρούφτηκε το φεγγάρι κι ένα ποτάμι ξεχύθηκε να χορεύει στους δρόμους. Μέσα σ' αυτούς, οι φαροφύλακες μαζί με τον Τελλάλη και την Κούλα, την Πλανιδού πιαστήκαν στο χορό

Ελα βρε Χαράλαμψη, να σε παντρέψουμε να φάμε και να πιούμε και να χορέψουμε

Δεν τη θέλω! Θα την πάρεις!...

Στην υγεία μας, μπρε παιδιά! Μαυροδάφνη πατριναί και του χρώου να μ'αίστε καλά!!!!

Το Συμπεριληπτικό Σχέδιο Δράσης του Ειδικού ΔΕ Κωφών Βαρπηκόων, «ΠΑΤΡΑ, μία πόλη, μία ιστορία» το εντάξαμε και στο Πρόγραμμα του Πολιτιστικού Τμήματος Π/Θμιας Εκπ/σης Αχαΐας, «Η Διαδρομή του θεάματος στην καρδιά της πόλης», όπου συμπεριλήφθηκε η δράση του ΚΕΑΗΠ: «Γράφοντας και εικονογραφώντας παραμύθια».

